

The
Economist

Εκδόθηκε με την αποκλειστική άδεια
του The Economist από τη:

hazlis & rivás

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟ 2022

**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΦΥΣΙΚΟΥ
ΑΕΡΙΟΥ**

**ΠΑΡΑΓΩΓΗ & ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

**ΕΡΓΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ
ΑΠΟΔΟΣΗΣ**

**ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΥΘΥΝΗ**

15 χρόνια τώρα, είμαστε δίπλα σας με όλη μας την ενέργεια

Πριν 15 χρόνια ξεκινήσαμε να είμαστε δίπλα σας με όλη μας την ενέργεια. Με συνεχείς επενδύσεις, με την εισαγωγή φυσικού αερίου στη χώρα μας, με παραγωγή ενέργειας στις δύο υπερσύγχρονες μονάδες μας, με προμήθεια ρεύματος και φυσικού αερίου σε εκατοντάδες χιλιάδες πελάτες, με προηγμένες υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης που προσθέτουν αξία στην ελληνική κοινωνία και οικονομία. Συνεχίζουμε δυναμικά το έργο μας, για να είμαστε δίπλα σας, με όλη μας την ενέργεια, κάθε στιγμή.

elpedison
Δίπλα σας με όλη μας την ενέργεια

ADVERTISEMENT

Η ELPEDISON ΟΔΗΓΕΙ ΤΗΝ «ΠΡΑΣΙΝΗ» ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ, ΣΗΜΕΡΑ

Η ELPEDISON, ο πρώτος ανεξάρτητος παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα και ένας από τους μεγαλύτερους και πλέον αξιόπιστους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, με δυναμική παρουσία και στην αγορά του Φυσικού Αερίου, διασφαλίζει μία διαδικασία ηλεκτροπαραγωγής απόλυτα φιλικής προς το περιβάλλον, με τις δύο ιδιόκτητες μονάδες της στη Θήβη Βοιωτίας και στη Θεσσαλονίκη, που λειτουργούν αποκλειστικά με καύσιμο φυσικό αέριο.

Με συνέπεια στην καθημερινή της δέσμευση, να παράγει και να προμηθεύει ηλεκτρική ενέργεια με ασφάλεια, η Εταιρεία συνεισφέρει στην ενεργειακή επάρκεια της χώρας. Σήμερα, η ELPEDISON αποτελεί ηγετική δύναμη στην παροχή κορυφαίων ενεργειακών λύσεων, ενώ έχοντας την καινοτομία βαθιά στο DNA της, οδηγεί τον δρόμο προς τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

Μέσω της εμπειρίας και της διεθνούς τεχνογνωσίας της, η ELPEDISON, σχεδιάζει και παρέχει συνεχώς νέες καινοτόμες υπηρεσίες. Στόχος της Εταιρείας είναι να βοηθά τους δεκάδες χιλιάδες πελάτες της να βελτιστοποιούν την ενεργειακή τους κατανάλωση και, επομένως, να μειώνουν σημαντικά το ενεργειακό και περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα.

ΜΕΙΩΣΗ ΡΥΠΩΝ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Η ELPEDISON λειτουργεί καθημερινά με τρόπο που συμβάλλει στη μείωση εκπομπών ρύπων και την προστασία του περιβάλλοντος, συνεισφέροντας στην επίτευξη πολλών εκ των στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών για το 2030, όπως φτηνή και καθαρή ενέργεια, υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή, δράση για το κλίμα και ζωή στη στεριά.

Παράλληλα, μέσα στο 2020, η Εταιρεία προχώρησε σε επένδυση ύψους €20 εκατ. για την αναβάθμιση της ηλεκτροπαραγωγικής μονάδας Θεσσαλονίκης, με στόχο την αύξηση της παραγωγικής δυνατότητας, με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΜΕΙΩΝΟΥΝ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ

Με τις **Ενεργειακές Υπηρεσίες της ELPEDISON**, η Εταιρεία παρέχει εξατομικευμένες υπηρεσίες, που αφορούν στην ανάλυση του προφίλ κατανάλωσης του εκάστοτε πελάτη, με σκοπό την πρόταση και εφαρμογή έξυπνων και στοχευμένων παρεμβάσεων, μέσω των οποίων επιτυγχάνεται μακροχρόνια εξοικονόμηση ενέργειας και, κατά συνέπεια, χρημάτων. Παράλληλα, εξασφαλίζεται χαμηλότερη εκπομπή ρύπων από τον εκάστοτε χρήστη, γεγονός που βελτιώνει το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα, επιτρέποντας στον πελάτη να συμβάλλει και αυτός από την πλευρά του στη βιώσιμη ανάπτυξη και την «πράσινη» μετάβαση.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Η ELPEDISON συνεργάζεται στο ανώτερο επίπεδο με διεθνείς και κοινωνικούς φορείς ώστε να συνδυαστεί η ασφαλής, συνεχής ενεργειακή παροχή με την προστασία του περιβάλλοντος. Το γεγονός αυτό αναγνωρίζεται και με εταιρικές διακρίσεις και βραβεύσεις, όπως το βραβείο CRI Silver και ο Έπαινος στην κατηγορία Περιβάλλον από το Ινστιτούτο Εταιρικής Ευθύνης και το People Excellence Award 2020 στον κλάδο Ενέργειας, ως μία από τις εταιρείες που αναβαθμίζουν την «Εμπειρία του εργαζόμενου», παρέχοντας εξατομικευμένες υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού. Τέλος, στην Εταιρεία πρόσφατα απονεμήθηκε το βραβείο Corporate Superbrands Award 2021-2022, στην κατηγορία Ενέργεια & Ανακύκλωση.

«ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΟΥΜΕ» ΣΗΜΕΡΑ, ΤΟ ΑΥΡΙΟ

Η ELPEDISON «ενεργοποιεί» ένα καλύτερο μέλλον για την ελληνική κοινωνία και το περιβάλλον, με τη δημιουργία του ενιαίου προγράμματος ΕΚΕ «Ενεργοποιώ». Στόχος του προγράμματος είναι να επιβεβαιώσει την πάγια δέσμευση της Εταιρείας να βρίσκεται καθημερινά και με συνέπεια δίπλα στην ελληνική κοινωνία, με όλη της την ενέργεια.

Η ELPEDISON, μέσω του «Ενεργοποιώ» στέκεται δίπλα σε τοπικές κοινότητες που αντιμετωπίζουν δύσκολες καταστάσεις, καθώς και σε οικονομικά ασθενείς ομάδες, σε τομείς που αφορούν την ανάπτυξή τους, την παιδεία και την εκπαίδευση, πάντα με τα παιδιά και τους νέους στο επίκεντρο.

Πρόσφατα μάλιστα, η Εταιρεία παρουσίασε δυο δράσεις για τη στήριξη των περιοχών που επλήγησαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές. Συγκεκριμένα, μέσα από μια νέα πρωτοβουλία και την ειδικά διαμορφωμένη online πλατφόρμα που δημιούργησε, η ELPEDISON κάλεσε τους χρήστες να μπουν, να ανεβάσουν μια φωτογραφία σχετικά με το δάσος και η Εταιρεία θα προσφέρει ένα ποσό για κάθε φωτογραφία, στον Μη Κερδοσκοπικό Περιβαλλοντικό Οργανισμό we4all. Στόχος, να ενεργοποιηθεί το έργο της αναδάσωσης στις περιοχές που επλήγησαν φέτος.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της 85ης Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης και με το σύνθημα «Χαμογέλα... ένα κλικ για καλό σκοπό», η ELPEDISON ζήτησε από τους επισκέπτες να φωτογραφηθούν σε ένα ειδικό photo-booth που είχε στηθεί για τον σκοπό αυτό, στο περίπερό της. Για κάθε ένα από αυτά τα χαμόγελα, η ELPEDISON δεσμεύτηκε να συνεισφέρει ένα ποσό για την αναδάσωση των πληγείσων περιοχών.

Έργα πνοής για το μέλλον

Targeting Perfection

Your Cloud & Information Security Partner

We empower you
to build a Cyber Resilient
organization.

OFFICES CYPRUS | GREECE | USA | UK | KSA

www.odysseycs.com

ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΑΚΤΩΡ

Επενδύουμε σε έναν σύγχρονο και βιώσιμο κόσμο.

Ο Όμιλος ΕΛΛΑΚΤΩΡ είναι ένας από τους μεγαλύτερους ομίλους σύγχρονων έργων Υποδομής, Ενέργειας και Περιβάλλοντος στην Ελλάδα και ένας εκ των κορυφαίων στη ΝΑ Ευρώπη. Με διεθνή παρουσία και στρατηγικές επενδύσεις στους τομείς της Κατασκευής, των Παραχωρήσεων, του Περιβάλλοντος, των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και της Ανάπτυξης Ακινήτων, θέτει τις βάσεις για τη δημιουργία μιας σύγχρονης χώρας. Συνδυάζοντας τα 70 έτη ιστορίας, την τεχνογνωσία των ανθρώπων του και την καινοτόμα φιλοσοφία του, ο Όμιλος ΕΛΛΑΚΤΩΡ επιχειρεί με περιβαλλοντική και κοινωνική συνείδηση, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και στοχεύοντας στη συνεχή δημιουργία προστιθέμενης αξίας για το σύνολο της κοινωνίας.

Δημιουργεί σύγχρονα έργα υψηλής αρτιότητας που συμβάλλουν στην εξέλιξη του κλάδου των υποδομών.

Ανοίγει το δρόμο σε μεγάλα έργα Παραχωρήσης.

Λειτουργεί σύγχρονες μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων & παραγωγής ενέργειας με τεχνολογίες αιχμής.

Επενδύει στην ανάπτυξη, την κατασκευή και τη λειτουργία έργων ΑΠΕ με σεβασμό στο περιβάλλον και τις τοπικές κοινωνίες.

Αναπτύσσει σύγχρονα επενδυτικά έργα οικιστικής, εμπορικής & τουριστικής ανάπτυξης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

15

11 Από τον αρχιουντάκτν

ΗΓΕΤΕΣ

- 15 Μανικαϊστική και χαώδης
- 17 Τεσι πραγματικότητας στο κλίμα
- 18 Εξουθένωση
- 20 Το δίλημμα των κεντρικών τραπεζιτών
- 21 Η μετα-covid πολιτική
- 22 Δίκαιη εργασία για όλους
- 23 Όλα ή τίποτα
- 24 Όταν όλα ακυρώνονται

ΕΝΑ ΣΚΙΤΣΟ ΓΙΑ ΤΟ 2022

- 26 Ο νέος χρόνος σε χρώμα

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΟ 2022

- 27 Ένας οδηγός για τη νέα χρονιά

ΣΕ ΓΡΑΦΗΜΑ

- 30 Ο παγκόσμιος δείκτης κανονικότητας

ΥΠΕΡ-ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

- 31 Προβλέψεις για σημαντικά γεγονότα

ΕΥΡΩΠΗ

- 33 Οι παραώδεις εκλογές της Γαλλίας
- 34 Η δύσκολη επιλογή του Draghi
- 35 Η Γερμανία μετά τη Μέρκελ
- 36 Η στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης
- 38 Οι δημοσιονομικοί κανόνες της ΕΕ
- 39 Υπερφαρτώντας χρήματα της ΕΕ
- 39 Η μάχη του Πούτιν στο διαδίκτυο
- 40 Ψηφίζοντας την απομάκρυνση του Viktor Orban

43

ΒΡΕΤΑΝΙΑ

- 43 Ένα αβέβαιο μέλλον
- 44 Κυκλοφορούν ανάμεσά μας!
- 45 Το διπλό χτύπημα του Brexit
- 46 Τα μελαγχολικά γενέθλια του BBC
- 48 Σχέδια και διαμαρτυρίες
- 49 Ελευθερία λόγου στη Σκωτία
- 50 Ο **Marvin Rees** για τις πόλεις και την κλιματική αλλαγή

ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

- 53 Μια δύσκολη χρονιά για τον Μπάιντεν
- 54 Η ενδιάμεση κατάρτα
- 55 Η δεύτερα παρουσία του Τραμπ
- 56 Το ποσοστό των φόνων αυξάνεται
- 57 Η οικονομία δυναμώνει
- 58 Αταξία στα σύνορα
- 60 Πίσω στην τάξη
- 61 Ο **Francis Fukuyama** για την αμερικανική ηγεμονία

ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

- 63 Κρίσιμη στιγμή στη Βραζιλία
- 64 Ελπίδα για τον Αμαζόνιο
- 65 Η δημοκρατία του Μεξικού δοκιμάζεται
- 66 Οι εκλογές της Λατινικής Αμερικής
- 67 Η **Claudia Sheinbaum Pardo** για την Πόλη του Μεξικού

ΑΣΙΑ

- 69 Η ινδική δημοκρατία παλεύει
- 70 Μια τραγική, οικεία ιστορία
- 71 Εκλογές στις Φιλιππίνες
- 72 Θλίψη στη Μιανμάρ
- 72 Οι νέοι ενήλικες της Ιαπωνίας
- 74 Ο τουρισμός στη ΝΑ Ασία
- 75 Τα τρένα της Ινδίας
- 76 Ο **Ramachandra Guha** για τη λατρεία του Modi

95

ΚΙΝΑ

- 78 Η στέψη του Αυτοκράτορα Xi
- 79 Μια παγωμένη Ολυμπιάδα
- 80 Κλειστό επί αόριστον
- 81 Τεχνολογία: περισσότερη άρνηση
- 82 Ο **Ma Jun** για την Κίνα και την κλιματική αλλαγή

ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

- 85 Κλιμάκωση με το Ιράν;
- 86 Η δημοκρατία της Τυνησίας σε αγωνία
- 87 Η εξωτερική πολιτική της Σαουδικής Αραβίας
- 88 Bennett εναντίον Bibi
- 89 Οι **Gidon Bromberg, Nada Majdalani** και **Yana Abu Taleb** για την περιφερειακή συνεργασία για το κλίμα

ΑΦΡΙΚΗ

- 92 Οι μικρότερες οικονομίες ακμάζουν
- 93 Ένα έτος πολέμων και πραξικοπημάτων
- 94 Εκλογές άξιες προσοχής
- 95 Η μόδα στο προσκήνιο
- 96 Ο **Cyril Ramaphosa** για το τέλος του εμβολιαστικού apartheid

ΔΙΕΘΝΗ

- 99 Κλιματική αλλαγή: ώρα για δράση
- 100 Η παχυσαρκία στα παιδιά
- 101 Φτώχεια και πανδημία
- 102 Απειλές σε εξόριστους αντιφρονούντες
- 102 Οι προβλέψεις μας για το 2021: επιτυχίες και αποτυχίες
- 103 Η μάστιγα της παράνομης αλιείας

109

- 104 Κυνηγώντας κυβερνο-εγκληματίες
- 106 Η **Audrey Tang** για την τεχνολογία και τη δημοκρατία

ΤΙ ΕΡΧΕΤΑΙ ΜΕΤΑ;

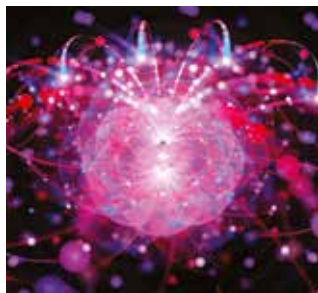
- 109 Μια ειδική ενότητα για 22 αναδυόμενες τεχνολογίες να παρακολουθήσετε το 2022, συμπεριλαμβανομένης της πλιακής γεωμπαχανικής, της καθετοποιημένης γεωργίας, των 3D-εκτυπωμένων κτηρίων και του μετασύμπαντος

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

- Μια παγκόσμια συλλογή στοιχείων από το The Economist Intelligence Unit
- 117 Προβλέψεις για 81 χώρες
- 127 Προβλέψεις για 15 βιομηχανίες

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

- 133 Πιτζάμες εναντίον κοστουμιών
- 134 Το έτος των εργαζομένων
- 135 Το εταιρικό «πρασίνισμα» σε δοκιμασία
- 136 Οι ρυθμιστές επί ποδός
- 137 Οι κινεζικές επιχειρήσεις γίνονται παγκόσμιες
- 138 Ο τομέας των τοισπ σε εξέλιξη
- 139 Ποδοσφαιρικό ριμπάουντ
- 140 Ο **Tareq Amin** για το OpenRAN
- 142 Τα ταξίδια γίνονται ευκολότερα – επιτέλους
- 143 Η **Li Jin** για το μέλλον της οικονομίας του δημιουργού

164

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- 145 Η άνηθση της αποκεντρωμένης χρηματοδότησης
- 146 Κόβοντας ψηφιακό χρήμα
- 147 Το φαινόμενο των μετοχών meme
- 148 Ο πληθωρισμός επέστρεψε, για την ώρα
- 150 Προκλητικό κλίμα
- 150 Τιμές τροφίμων και ανισότητα
- 152 Εταιρικές χρεοκοπίες
- 153 Το χρέος των αναδυομένων αγορών
- 154 Ο **Chris Dixon** και ο **Packy McCormick** για το crypto που είναι περισσότερα από ένα νόμιμα

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

- 157 Από την πανδημία στην ενδημία
- 158 Θεραπείες για τη long covid

167

- 159 Οι **Ugur Sahin** και **Ozlem Tureci** για το μέλλον των εμβολίων mRNA
- 160 Νέες θεραπείες
- 162 Φιλλόδοξες διαστημικές αποστολές
- 163 Ένα βήμα προς τον Άρη
- 164 Διερευνώντας το σύμπαν

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- 167 Ο αποικιοκρατικός απολογισμός της τέχνης
- 168 Αξιολογία νέα μουσεία
- 169 Διακομωδώντας Ασιάτες ηγέτες
- 169 Η πανδημία ως μούσα
- 170 Η νέα κούρσα του διαστήματος
- 172 Ο **Ai Weiwei** για τον κοινωνικό σκοπό της τέχνης
- 173 Ο παγκόσμιος αγώνας του streaming
- 174 Ο **Mohamed Al Mubarak** για τις πόλεις και τη δημιουργικότητα

205

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

- 176 Το κάρβουνο στις βρετανικές οικιακές εστίες

ΕΛΛΑΔΑ

- Σύνταξη-συντονισμός της ενότητας: **Hazlis & Rivas**
- 179 Συλλογικές κατακτήσεις
- 181 Έτος αλλαγών στην εποχή των προκλήσεων
- 183 Πορεία βιώσιμης ανάπτυξης
- 185 ΗΠΑ-Ελλάδα: Ισχυροί εταίροι
- 187 Μια νέα σελίδα της οικονομίας;
- 189 Όταν ο κορωνοϊός γράφεται με Όμικρον
- 190 Κυκλική οικονομία και κλιματική κρίση
- 192 Γεωπολιτικές δυναμικές
- 195 Για ένα βιώσιμο σύστημα υγείας
- 197 Κατασκευές και μετα-covid ανάπτυξη
- 198 Οι εκπλήξεις του ασφαλιστικού χώρου
- 199 Μαθητές επιχειρηματίες
- 200 Ο πειρασμός της ανθρωπίνης αναβάθμισης

222

- 203 Το στοιχείμα για την Ελλάδα
- 205 Η μετα-covid «κανονικότητα»
- 206 Ψηφιακή τεχνολογία και δημόσια υγεία
- 207 Διαχωρισμοί (και) στην κουζίνα
- 208 Αρκεί μια «Νίκη»;
- 209 Για μια Επέτειο

ΚΥΠΡΟΣ

- Σύνταξη-συντονισμός της ενότητας: **Hazlis & Rivas**
- 213 Έτος ενδυνάμωσης
- 215 Λόσεις για τη μεταρρύθμιση
- 217 Ανάγκη επαναπροσδιορισμού
- 218 Κλιματική κρίση και γεωπολιτική
- 219 Η συνεργασία ως απάντηση
- 221 Οικοδομώντας στα επιτεύγματα
- 222 Αισιοδοξία στις προκλήσεις
- 225 Κύπρος, η επόμενη μέρα
- 227 Covid-19 και ψυχική υγεία
- 229 Αναδιάρθρωση της οικονομίας
- 230 Το «κυπριακό πείραμα»

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: Tom Standage ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Yvonne Ryan ΑΝΑΠΛ. ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ: Rob Gifford, Leo Abruzzese, ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ: Ailsdair Ross ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ: Martin Adams ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ART DIRECTION: Mike Kenny ART DIRECTOR: Anita Wright ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ: Matt McLean ΟΙΚΟΝΟΜΟΓΡΑΦΗΣΗ: Alvaro Bemis, Jordan Andrew Carter, Guilleim Casaus, Ellie Foreman-Peck, Steven Gregor, Mike Haddad, Mark Harris, Kevin "KAL" Kallaugher, Sam Kerr, Jack Richardson, Cristina Spano, Lauren Tamaki, Israel G Vargas, Jose Wong ΕΡΕΥΝΑ: Phil Cain, Lisa Davies, David Griffiths, Carol Howard, Christopher Wilson

H Hazlis & Rivas έχει την αποκλειστική άδεια του The Economist για την έκδοση "The World Ahead 2022" για την Ελλάδα και την Κύπρο.
ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Νεκταρία Πασαρβαβάνη

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ: Κατερίνα Πασαρβαβάνη ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Βασίλης Κωστούλας ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Γρηγόρης Λάμπου, Ανδρέας Ακράτος, Πάρις Δάγλας, Αλέξανδρος Φιλιππίδης ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Πάρις Δάγλας, Αλέξανδρος Φιλιππίδης
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: Κατερίνα Πασαρβαβάνη, Πάρις Δάγλας ART DIRECTOR: Γιάννα Θεοδώρου ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ: Κωνσταντίνος Σαρλάς, Παναγιώτης Τσαφαράς, Γιάννης Γεωργιάδης

Φωτογραφικές πηγές ΕΙΣΦΥΛΛΑΔΟ: credit: Israel G Vargas, ANTO TION APXISYNTAKTH: Portrait of Tom Standage Credit: Sam Kerr, HFETE: ©Guilleim Casaus, ©Guilleim Casaus, ©1725259498 Photocarioca/Shutterstock.com, ©1751991935 Vincenzo Lullo/Shutterstock.com, ©Guilleim Casaus, ©Kevin ("KAL") Kallaugher, Commissioned illustrations: Steven Gregor, ©2059959389 design:2019/Shutterstock.com, ©618031253 Frederic Legrand - COMEO/Shutterstock.com, ©1399405550 Alexander Michalidis/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Jordan Andrew Carter, ©156448816 Bumble Dee/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Jordan Andrew Carter, ©1981679576 Ilyas Tayfun Sali/Shutterstock.com, BRETANIA: Commissioned illustration: Credit: Ellie Foreman-Peck, Commissioned illustration: Credit: Ellie Foreman-Peck, ©1571114437 Dirk Hudson/Shutterstock.com, ©1052251961 seeshootatrepreneur/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Ellie Foreman-Peck, Commissioned illustration: Credit: Lauren Tamaki, HNDMENEZ POΛITIEIE: Commissioned illustration: Credit: Jack Richardson, ©1644525475 Kelsey/Shutterstock.com, ©2037365633 Tada Images/Shutterstock.com, ©1983754622 David Peinado Romero/Shutterstock.com, ©1751409812 Halfpoint/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Lauren Tamaki, YΠOΛOΓIΠO AMEPIKHZE: ©2002754795 LiamMurphyPics/Shutterstock.com, ©1537398179 Taisiana Hendzel/Shutterstock.com, ©2076562393 Octavio Hoyos/Shutterstock.com, ©1967372152 Andres Matheo/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Lauren Tamaki, AZIA: ©1259122663 Amit kg/Shutterstock.com, ©81720094 Geimlitaryphotos/Shutterstock.com, ©75440454 Alexander Lukatsky/Shutterstock.com, ©1912355041 teera.noisakran/Shutterstock.com, ©1734196523 Youkonton/Shutterstock.com, ©420186097 AleksSafonov/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Lauren Tamaki, KHIA: Commissioned illustration: Credit: Mark Harris, ©1337787752 Mirko Kusanovic/Shutterstock.com, ©1899795412 Robert Way/Shutterstock.com, ©1685329180 sly-lord/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Lauren Tamaki, EΠETHMHT KAI TEKNOΛOΓIATIA: Commissioned illustration: Credit: Cristina Spano, Commissioned illustration: Credit: Lauren Tamaki, ©1938421879 Hussein Eddib/Shutterstock.com, ©1369296812 Matias Lynch/Shutterstock.com, ©1935241235 Gil Cohen Magen/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Lauren Tamaki, AΦHPHKE: ©287374589 pungh/Shutterstock.com, ©1865254022 Delali Adogla-Bessa/Shutterstock.com, ©779551741 Rommel Canlas/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Lauren Tamaki, ΔEBNH: ©1315212515 Ben Giggell/Shutterstock.com, ©1972848230 Arcaspes/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Steven Gregor, ©180816743 Photomarine/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Lauren Tamaki, TI EPXETAI META: Commissioned illustration: Credit: Alvaro Bemis, ETIXEIPHEIE: Commissioned illustration: Credit: Rose Wong, ©1071718214 plmturner/Shutterstock.com, ©222087293 zsharky/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Rose Wong, Commissioned illustration: Credit: Rose Wong, ©1755157796 JUMBORUSH/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Lauren Tamaki, ©1739402366 Hananeke_Studio/Shutterstock.com, Commissioned illustration: Credit: Lauren Tamaki, OKONDMIA: Commissioned illustration: Credit: Mike Haddad, Commissioned illustration: Credit: Mike Haddad, ©1134375401 Elmar Shroff/Shutterstock.com, ©1136356979 Zapp2Photo/Shutterstock.com, ©1493123198 kissr/Shutterstock.com, ©2002519013 aalien/Shutterstock.com, ©2010603539 beainimages/Shutterstock.com, ©1074349739 illas_may/Shutterstock.com, ©94006738 Everett Collection/Shutterstock.com, ©1278241009 Pctinrdr/Shutterstock.com, ©10679814 Νόστος, Η ετήσιος αναβάθμιση, 2021, Ψηφιακό εκτύπωση fine art, 40x30 εκ, ΚΥΠΡΟΣ: ©Μαρία Καραβλήσιου, Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, ©16348555 fzd.it/Shutterstock.com, ©792442291 Monster Studio/Shutterstock.com, ©1408742999 PHOTOCORE Michal Bednarek/Shutterstock.com, ©1560943295 Pctinrdr/Shutterstock.com, ©1053513737 GAS-photo/Shutterstock.com, ©1762280321 Yuri Boyko/Shutterstock.com, ©1240024741 Marko Aliaksandr/Shutterstock.com, ©13889979591 Believe I Can Fly/Shutterstock.com, ©2004186929 metamorworks/Shutterstock.com, ©1067795468 bluebay/Shutterstock.com, ©1717327240 Cherries/Shutterstock.com

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΝΙΚΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ: ΑΡΓΟΣ Α.Ε.

Για την Ελλάδα η παρούσα έκδοση κυκλοφορεί στις 29 Ιανουαρίου 2022 με την επιμερίδα TA NEA Σαββατοκυριακά. Για την Κύπρο η παρούσα έκδοση διανέμεται δωρεάν στα μέλη του KEBE.

© 2021 The Economist Newspaper Limited. All rights reserved. Neither this publication nor any part of it may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of The Economist Newspaper Limited.

Where opinion is expressed it is that of the authors and does not necessarily coincide with the editorial views of the publisher or The Economist.

All information in this magazine is verified to the best of the authors' and the publisher's ability. However, The Economist Newspaper Limited does not accept responsibility for any loss arising from reliance on it.

©2022 Hazlis & Rivas για τις ενότητες «Ελλάδα» και «Κύπρος». Όλα τα δικαιώματα προστατεύονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την πνευματική ιδιοκτησία. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, είτε σε ολόκληρη την έκδοσή του είτε και σε οποιοδήποτε τμήμα αυτής, η αποθήκευσή του σε βάση δεδομένων, η αναμετάδοσή του σε ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή, με κάθε μέσο, ηλεκτρονικό, μηχανικό, φωτοτυπία, ηχογραφημένο ή αλλιώς, καθώς και η φωτοαντιγραφή του με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς την προηγούμενη άδεια της Hazlis & Rivas.

Όπου εκφράζονται πεποιθήσεις είναι αυτές των συγγραφέων και δεν συμφωνούν απαραίτητα με τις απόψεις του εκδότη ή του The Economist ή της Hazlis & Rivas. Ωστόσο, η Hazlis & Rivas δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε ανεπιθύμητα ζητήματα προκύπτει από τη δημοσίευσή τους μέσω αυτού.

www.twitter.com/PowergameGr
www.facebook.com/powergame.gr

THE **POWER GAME**

Το δυνατό παιχνίδι
στην οικονομία

THE
**POWER
GAME**

www.powergame.gr

Ηγετική θέση, σε γερά θεμέλια.

Ο Όμιλος ΑΒΑΞ αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους κατασκευαστικούς ομίλους της χώρας, με πρωταγωνιστική παρουσία, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, στους επιχειρηματικούς τομείς των **κατασκευών**, της **ενέργειας** και των **έργων παραχώρησης**.

Χάρη στη μακροχρόνια **εμπειρία** και **τεχνογνωσία** του, ο Όμιλος έχει καταφέρει να αναπτύξει μια **πολύπλευρη** και, ταυτόχρονα, **παραγωγική** δραστηριότητα, που εκτείνεται από την **κατασκευή** μεγάλων και σύνθετων **έργων υποδομών**, έως την **παραγωγή** και **διάθεση ενέργειας** από ανανεώσιμες πηγές.

Μέσα από τις θυγατρικές του, **ΕΤΕΘ**, **Volterra**, **AVAX Development**, **ΑΒΑΞ Παραχωρήσεις**, **AVAX International**, **ΕΛΒΙΕΞ**, **AUTECO**, **TASK AVAX** και **Μαρίνα Αθηνών**, ο Όμιλος ΑΒΑΞ συνεχίζει σταθερά την αναπτυξιακή του **πορεία** και τη **δέσμευσή** του κάθε έργο που φέρει την υπογραφή του, να αποτελεί **σημείο αναφοράς** και να **εκουγχρονίζει** την καθημερινότητα των πολιτών και την **εικόνα της χώρας**.

www.avax.gr

[Χτίζουμε το αύριο]

Ο κόσμος το 2022

Από τον αρχισυντάκτη

ΑΝ ΤΟ 2021 ΗΤΑΝ η χρονιά κατά την οποία ο κόσμος ανέτρεψε την κατάσταση σε σχέση με την πανδημία, το 2022 θα κυριαρχήσει η ανάγκη προσαρμογής στις νέες πραγματικότητες που αφορούν τόσο τους τομείς που αναδιαρθρώθηκαν εξαιτίας της κρίσης (ο νέος κόσμος της εργασίας, το μέλλον των ταξιδιών) όσο και τις βαθύτερες τάσεις που εδραιώθηκαν (άνοδος της Κίνας, επιτάχυνση της κλιματικής αλλαγής). Ακολουθούν δέκα θέματα και τάσεις που θα βρίσκονται στο ραντάρ μας κατά το επόμενο έτος.

1 Δημοκρατία εναντίον απολυταρχίας. Οι ενδιάμεσες εκλογές στην Αμερική και το συνέδριο του Κομμουνιστικού Κόμματος της Κίνας θα αντιπαραβάλουν έντονα τα αντίπαλα πολιτικά τους συστήματα. Ποιο είναι καλύτερο για την επίτευξη σταθερότητας, ανάπτυξης και καινοτομίας; Αυτή η αντιπαλοποίηση θα ρίχνει βαριά τη σκιά της στα πάντα, από το εμπόριο έως τη ρύθμιση της τεχνολογίας, από τους εμβολιασμούς έως τους διαστημικούς σταθμούς. Καθώς ο πρόεδρος Τζο Μπάιντεν προσπαθεί να συσπειρώσει τον ελεύθερο κόσμο υπό τη σημαία της δημοκρατίας, η δυσλειτουργική, διχασμένη χώρα του αποτελεί κακή διαφήμιση για τα πλεονεκτήματά της.

2 Από την πανδημία στην ενδημία. Νέα αντι-ικά χάπια, βελτιωμένες θεραπείες αντισωμάτων και περισσότερα εμβόλια κάνουν την εμφάνισή τους. Για τους εμβολιασμένους στον ανεπτυγμένο κόσμο, ο ιός δεν θα αποτελεί πλέον απειλή για τη ζωή τους. Αντιθέτως, θα εξακολουθεί να αποτελεί ένα σημαντικό κίνδυνο στον αναπτυσσόμενο. Αν οι εμβολιασμοί δεν μπορέσουν να ενισχυθούν, η covid-19 θα γίνει άλλη μια από τις πολλές ενδημικές ασθένειες που πλήττουν τους φτωχούς αλλά όχι τους πλούσιους.

3 Ανησυχία για τον πληθωρισμό. Οι ανατροπές στην εφοδιαστική αλυσίδα και η αύξηση της ζήτησης στον τομέα της ενέργειας έχουν ανεβάσει τις τιμές. Οι κεντρικοί τραπεζίτες λένε ότι αυτό είναι προσωρινό, αλλά δεν τους πιστεύουν όλοι. Η Βρετανία διατρέχει ιδιαίτερο κίνδυνο στασιμοληθωρισμού, λόγω της έλλειψης εργατικού δυναμικού μετά το Brexit και της εξάρτησής της από το ακριβό φυσικό αέριο.

4 Το μέλλον της εργασίας. Υπάρχει ευρεία συναίνεση ότι το μέλλον είναι «υβριδικό» και ότι όσο και περισσότεροι άνθρωποι θα εργάζονται για περισσότερες ημέρες από το σπίτι. Υπάρχει όμως πολύς χώρος για διαφωνίες σχετικά με τις λεπτομέρειες. Πόσες ημέρες και ποιες; Και θα είναι δίκαιο αυτό; Ο έρευνες δείχνουν ότι οι γυναίκες είναι λιγότερο πρόθυμες να επιστρέψουν στο γραφείο, οπότε μπορεί

να κινδυνεύουν να μη συμπεριληφθούν στις προαγωγές. Διαφωνίες υπάρχουν επίσης σχετικά με τους φορολογικούς κανόνες και την παρακολούθηση των εξ αποστάσεως εργαζομένων.

5 Η νέα techlash (σύγκρουση μεταξύ των τεχνολογικών κολοσσών και των ρυθμιστών). Οι ρυθμιστικές αρχές στην Αμερική και την Ευρώπη προσπαθούν εδώ και χρόνια να καλιναγωγίσουν τους τεχνολογικούς κολοσσούς, αλλά δεν έχουν καταφέρει ακόμη να περιορίσουν την ανάπτυξη ή τα κέρδη τους. Τα ντρία ανέλαβε πλέον η Κίνα, προβαίνοντας σε βίαια καταστολή των δραστηριοτήτων των εν λόγω εταιρειών. Ο πρόεδρος Xi Jinping επιθυμεί να επικεντρωθούν στη «βαθιά τεχνολογία» που παρέχει γεωστρατηγικό πλεονέκτημα και όχι σε επιπολαίσιμες όπως τα παιχνίδια και τα ψώνια. Αλλά κάτι τέτοιο θα δώσει ώθηση στην νεκρική καινοτομία ή θα καταπνίξει τον δυναμισμό της βιομηχανίας;

6 Τα κρυπτονομίσματα κερδίζουν έδαφος. Όπως όλες οι ανατρεπτικές τεχνολογίες, τα κρυπτονομίσματα «εξημερώνονται» καθώς οι ρυθμιστικές αρχές αυστηροποιούν τους κανόνες. Οι κεντρικές τράπεζες επιδιώκουν να λανσάρουν τα δικά τους, κεντρικά, ψηφιακά νομίσματα. Το αποτέλεσμα είναι ένας τριπλός αγώνας για το μέλλον των χρηματοοικονομικών –μεταξύ των κρυπτονομισμάτων-blockchain-εργαλείων αποκεντρωμένης χρηματοδότησης, των πιο παραδοσιακών τεχνολογικών εταιρειών και των κεντρικών τραπεζών– που το 2022 θα ενταθεί.

7 Η κλιματική κρίση. Αν και οι πυρκαγιές, οι καύσωνες και οι πλημμύρες αυξάνονται με ταχείς ρυθμούς, οι φορείς χάραξης πολιτικής φαίνεται να μην έχουν την αίσθηση του επείγοντος όσον αφορά την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, η απεξάρτηση από τον άνθρακα απαιτεί τη συνεργασία της Δύσης με την Κίνα, την ώρα που η γεωπολιτική τους αντιπαλοποίηση βαθαινει. Παρακολουθήστε

την ερευνητική ομάδα πλιακής γεωμηνιακής του Χάρβαρντ: το 2022 θέλουν να δοκιμάσουν τη χρήση ενός αερόστατου μεγάλου ύψους που θα απελευθερώσει σκόνη στην ατμόσφαιρα για να εξασθενήσει το πλιακό φως – μια τεχνική που, με αυτόν τον ρυθμό, μπορεί να χρειαστεί ώστε ο κόσμος μας να κερδίσει περισσότερο χρόνο στην πορεία του προς την απεξάρτηση από τον άνθρακα.

8 Ταξιδιωτικά προβλήματα. Η γενική δραστηριότητα ανακάμπτει καθώς οι οικονομίες ξαναοιγουν. Αλλά οι χώρες που ακολούθησαν μια στρατηγική «καταστολής» του ιού, όπως η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία, αντιμετωπίζουν το δύσκολο έργο της διαχείρισης της μετάβασης σε έναν κόσμο όπου ο ιός ενδημεί. Στο μεταξύ, τα μισά από τα επαγγελματικά ταξίδια έχουν χαθεί οριστικά. Αυτό είναι καλό για τον πλανήτη αλλά κακό για τους τουρίστες, τα φτηνά ταξίδια των οποίων «επιδοτούνται» από τα ακριβά ταξίδια των επιχειρηματιών που ζεδεύουν πολλά χρήματα.

9 Ο αγώνας για το διάστημα. Το 2022 θα είναι η πρώτη χρονιά κατά την οποία περισσότεροι άνθρωποι θα επισκεφθούν το διάστημα ως επιβάτες που πληρώνουν παρά ως κυβερνητικοί υπάλληλοι. Θα ταξιδέψουν στον ουρανό χρησιμοποιώντας αντίπαλες εταιρείες διαστημικού τουρισμού. Η Κίνα θα ολοκληρώσει τον νέο της διαστημικό σταθμό. Οι κινηματογραφιστές διαγωνίζονται για το ποιος θα γυρίσει πρώτος ταινία σε μηδενική βαρύτητα. Και η NASA θα ρίξει ένα διαστημικό σκάφος σε αστεροειδή στο πλαίσιο μιας πραγματικής αποστολής που μοιάζει με χολιγουντιανή ταινία.

10 Πολιτικό ποδόσφαιρο. Οι Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες στο Πεκίνο και το Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου στο Κατάρ θα μας θυμίσουν πως ο αθλητισμός μπορεί να φέρει τον κόσμο πιο κοντά – αλλά και ότι τα μεγάλα αθλητικά γεγονότα συχνά καταλήγουν να είναι ένα είδος «πολιτικού ποδοσφαίρου». Αναμείνεται διαμετρικές με στόχο και τις δύο διοργανώτριες χώρες, αν και κάποιο μοϊκοτάξ από πλευράς εθνικών ομάδων φαίνεται απίθανο.

Η ταχεία ανάπτυξη των εμβολίων mRNA για τον κορωνοϊό, ένα φωτεινό σημείο του 2021, βασίστηκε σε εργασία δεκαετιών για να δημιουργηθεί αυτό που έμοιαζε με επιτυχία εν μια νυκτί. Ποιες άλλες αναδυόμενες τεχνολογίες μπορεί να είναι έτοιμες να εμφανιστούν στο προσκάνιο; Το ειδικό μας τμήμα εξετάζει 22 υποψήφιες τεχνολογίες για το 2022. Τέλος, αυτή η έκδοση (σ.σ. η αγγλική έκδοση) έχει νέο όνομα: το *The World in* είναι πλέον *The World Ahead*, που μας τοποθετεί καλύτερα απέναντι στο μέλλον. Ελπίζουμε διαβάζοντάς την, να κάνει το ίδιο και για σας.

Κατά το επόμενο έτος θα κυριαρχήσει η ανάγκη προσαρμογής στις νέες, μετα-πανδημικές πραγματικότητες

ΕΤΟΙΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΑΥΡΙΟ ΤΩΡΑ

#tomorrow

Υποστηρίζουμε τους Πελάτες μας
Πρωταγωνιστούμε στην πορεία
ανάπτυξης της οικονομίας

Η στιγμή που περιμέναμε έφτασε και μας βρίσκει πιο δυνατούς και πιο έτοιμους από ποτέ, να κάνουμε, όχι απλώς το επόμενο βήμα, αλλά το άλμα: στη βιώσιμη ανάπτυξη, στο ψηφιακό μέλλον και στη νέα εποχή της ελληνικής οικονομίας, με νέες θέσεις εργασίας για όλους.

Με εφόδια την ηγετική μας θέση στην αγορά, το ισχυρό δίκτυο και την αξιοπιστία μας, επιταχύνουμε τον βηματισμό μας για να υποστηρίξουμε τους Πελάτες μας και την ανάπτυξη της οικονομίας.

Στην Alpha Bank είμαστε έτοιμοι. Όπως κι εσείς.

ALPHA BANK

www.alpha.gr

ETHNIKI
FIRST IN INSURANCE

WE WELCOME YOU TO A CIRCLE OF TRUST

Join us to a circle of care and confidence
by the power of Ethniki Insurance.
In a circle of trust which over one million
of customers enjoy for 130 years.

Join Ethniki Insurance. The first Insurance Company.

Navios Maritime Holdings Inc.

A Global Shipping Company

www.navios.com

Μανιχαϊστική και χαώδης

Η αντιπαλότητα μεταξύ Αμερικής και Κίνας θα διαμορφώσει τον μετα-πανδημικό κόσμο, υποστηρίζει η Zanny Minton Beddoes

ΣΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΤΟΥ περιγραφή του Πελοποννησιακού Πολέμου, ο Θουκυδίδης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η σύγκρουση ήταν συνέπεια της αυξανόμενης αθηναϊκής δύναμης που ενέπνεε φόβο στη Σπάρτη. Στο «Η παγίδα του Θουκυδίδη», ένα επιδραστικό δοκίμιο που δημοσιεύθηκε το 2015, ο Graham Allison του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ εξέτασε το κατά πόσον η ίδια δυναμική θα ίσχυε στην περίπτωση της Αμερικής και της Κίνας. Εντόπιζε 16 ιστορικά γεγονότα όπου η θέση μιας εδραιωμένης δύναμης διαταράχθηκε από κάποιον αμφισβητία. Σε 12 από αυτές τις περιπτώσεις η μετατόπιση ισχύος κατέληξε σε πόλεμο. Η επανάληψη σήμερα δεν είναι αναπόφευκτη, συμπέρανε, αλλά το να αποφύγει κανείς την παγίδα «απαιτεί τεράστια προσπάθεια».

Η ανάλυση του κ. Allison μελετήθηκε προσεκτικά στην περίπτωση της Ουάσινγκτον και του Πεκίνου. Τα τελευταία πέντε χρόνια η σχέση μεταξύ της παγκόσμιας υπερδύναμης και του ασιατικού ανταγωνιστή της έχει επιδεινωθεί με τρόπο που υποδηλώνει ότι σχεδόν κανένας δεν λαμβάνει υπ' όψιν του την ιστορία. Υπό τον Χι Jinqing, η Κίνα έχει γίνει πιο επιθετικά διεκδικητική στο εξωτερικό και πιο αυταρχική στο εσωτερικό. Υπό τον Ντόναλντ Τραμπ και τώρα υπό τον Τζο Μπάιντεν, η αμερικανική πολιτική απέναντι στην Κίνα έχει μετατοπιστεί από την αλαζονική πίστη ότι θα μπορούσε να ενσωματωθεί στην υπάρχουσα παγκόσμια τάξη υπό την αμερικανική ηγεσία προς κάτι που θα μπορούσε να ονομαστεί παρανοϊκή ανόσχεση, η οποία χαρακτηρίζεται από καχυποψία αναφορικά με τις προθέσεις της Κίνας και μια διακομματική συναίνεση που άγεται από τον φόβο ότι η παγκόσμια υπεροχή της Αμερικής βρίσκεται σε κίνδυνο.

Αυτός ο αυξανόμενος ανταγωνισμός έχει ήδη προκαλέ-

σει πολλές ζημιές, από τον πόλεμο δασμών ως την αυξημένη ένταση για την Ταϊβάν. Έχει αποδυναμώσει την παγκόσμια απόκριση στην covid-19 και την κλιματική αλλαγή. Δυστυχώς, όσο άσχημα κι αν φαίνονται τα πράγματα αυτή την στιγμή, θα μπορούσαν κάλλιστα να γίνουν χειρότερα. Ο κόσμος που θα προκύψει από την πανδημία θα διαμορφωθεί από μια αντιπαλότητα που δεν έχει να κάνει μόνο με τη σχετική ισχύ της κάθε πλευράς, αλλά έχει μετατραπεί σε υπαρξιακό ανταγωνισμό, καθώς κάθε πλευρά προσπαθεί να αποδείξει την υπεροχή του συστήματος διακυβέρνησής της.

Ο κ. Μπάιντεν το έχει ήδη περιγράψει ακριβώς έτσι, λέγοντας ότι οι Δυτικές δημοκρατίες βρίσκονται σε έναν «διαγωνισμό» με τις αυταρχικές κυβερνήσεις για το ποιο σύστημα λειτουργεί καλύτερα σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο 21ο αιώνα. Για τον Χι Jinqing το πλαίσιο είναι παρόμοιο και οι αποδείξεις ήδη συντριπτικές: ο συλλογικός κρατικός έλεγχος, διακηρύσσει επανειλημμένα, είναι σαφώς ανώτερος από τη δυσλειτουργική Δυτική δημοκρατία. «Η Ανατολή βρίσκεται σε ανοδική πορεία και η Δύση παρακαμάζει», αρέσκονται να λένε οι Κινέζοι αξιωματούχοι.

Τα γεγονότα στην παγκόσμια πολιτική σκηνή το 2022 θα ενισχύσουν αυτήν την άποψη. Ξεκινώντας με τους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες τον Φεβρουάριο και με αποκορύφωμα το 20ο συνέδριο του Κομμουνιστικού Κόμματος αργότερα μέσα στο έτος, η Κίνα θα διοργανώσει μια σειρά από σκηνοθετημένες με ακρίβεια εκδηλώσεις, σχεδιασμένες ώστε να προβάλουν την ικανότητα, την επιρροή και την καθολική υπεροχή της εξουσίας του κόμματος, αλλά και να επισημοποιήσουν τη θέση του κ. Χι στο τιμόνι της πέραν της δεκαετούς θητείας που ήταν ο κανόνας μέχρι πρότινος.

Υπακοή στον Χι

Το κόμμα θα κάνει τα πάντα για να αποτρέψει την ασάθεια ή την όποια κριτική. Ο κίνδυνος προκλητικών διαμαρτυριών στους Ολυμπιακούς Αγώνες από πολίτες ενοχλητικών δημοκρατιών που είναι αναστατωμένοι, για παράδειγμα, από τα κινεζικά στρατόπεδα «επανεκπαίδευσης» στο Σινκιάνγκ διευθετήθηκε με την επιβολή μιας αυστηρής «φούσκας» covid που δεν επιτρέπει σε ξένους θεατές να παρευρεθούν. Στο εσωτερικό μέτωπο, οποιοδήποτε ίχνος αμφισβήτησης εντός του κόμματος όσον αφορά το όριο παραμονής του κ. Χι στην εξουσία θα αντιμετωπιστεί με βίαιες εκκαθαρίσεις. Οι αξιωματούχοι θα γιορτάσουν την αυγή μιας «νέας εποχής»: αυτής του κ. Χι, που θα έχει τον απόλυτο έλεγχο του κόμματος για όσον καιρό το επιθυμεί.

Στο μεταξύ, οι Δυτικές δημοκρατίες θα ξεδιπλώσουν όλο το απογοητευτικό χάος τους. Στην Ευρώπη, ένας χειμώνας ενεργειακών ελλείψεων, με υψηλές τιμές και ακόμη και κυλιόμενες διακοπές ρεύματος, θα εξοργίσει τους ψηφοφόρους και θα τρομάξει τους πολιτικούς. Οι προεδρικές εκλογές στη Γαλλία θα είναι ένα άσχημο θέαμα λαϊκιστικής δημαγωγίας – τον τόνο θα δίνει ο Eric Zemmour, μια σκληροπυρηνική δεξιά, αντιμεταναστευτική τηλεοπτική περσόνα που αυτοπροσδιορίζεται ως ο Γάλλος Τραμπ. Τελικά, ο Εμανουέλ Μακρόν πιθανότατα θα

Κάθε πλευρά προσπαθεί να δείξει την ανωτερότητα του δικού της συστήματος διακυβέρνησης

επανεκλεγεί, καθώς η λαϊκιστική δεξιά ψήφος θα διασπαστεί, αλλά μια εκστρατεία στην οποία θα κυριαρχούν η αγανάκτηση και οι πολιτισμικοί πόλεμοι δεν θα αποτελεί την καλύτερη διαφήμιση της δημοκρατίας.

Η μεγαλύτερη απογοήτευση θα είναι η ίδια η Αμερική. Οι χρονιές των ενδιάμεσων εκλογών είναι συνήθως χρονιές κατά τις οποίες ελάχιστα επιτυγχάνονται νομοθετικά και το κόμμα που κατέχει τον Λευκό Οίκο κάνει έδρες στο Κογκρέσο. Το 2022 θα είναι ένα ιδιαίτερα ακραίο παράδειγμα αυτής της κατάρτας των ενδιάμεσων εκλογικών περιόδων. Ακόμα και αν καταφέρει να περάσει μια εκδοχή του πακέτου "Build Back Better" για τις υποδομές και τις κοινωνικές δαπάνες, ο κ. Μπάιντεν ξεκινά το 2022 με τη δημοτικότητα του να είναι ακόμα ασταθής λόγω του αυξανόμενου πληθωρισμού και των ελλείψεων στην εφοδιαστική αλυσίδα. Με μια διαφορά οκτώ εδρών στη Βουλή των Αντιπροσώπων και μια ισορροπία 50-50 στη Γερουσία, οι Δημοκρατικοί κινδυνεύουν σοβαρά να χάσουν τον έλεγχο και των δύο σωμάτων. Και το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα, πλήρως υποταγμένο στον κ. Τραμπ, έχει υιοθετήσει το ψευδές αφήγημα του τελευταίου ότι οι εκλογές του 2020 εκλάπησαν και έχει αλλάξει τους νόμους, σε πολλές πολιτείες όπου ελέγχει το νομοθετικό σώμα, για να στρέψει τον μηχανισμό εποπτείας των εκλογών υπέρ του.

Καθώς η χρονιά προχωρά, η σχεδόν πλήρης βεβαιότητα ότι, αν το επιτρέψει η υγεία του, ο κ. Τραμπ θα είναι ο υποψήφιος πρόεδρος των Ρεπουμπλικάνων το 2024 σημαίνει ότι η πολιτική συζήτηση στην Αμερική θα επισκιάζεται από φόβους για τη μεγαλύτερη συνταγματική κρίση μετά τον εμφύλιο πόλεμο. Έξω από την Αμερική, όσοι θεωρούσαν τον κ. Τραμπ μια φοβερή εκτροπή θα κλονιστούν από την προοπτική της επιστροφής του.

Στο μεταξύ, στην οικονομία...

Αν το θέατρο της πολιτικής κάνει τη Δυτική δημοκρατία να φαίνεται δυσλειτουργική σε σχέση με την κινεζική απολυταρχία, το 2022 μπορεί να προσφέρει μια διαφορετική ετυμολογία σχετικά με το ποιο σύστημα παρέχει την πιο ικανή οικονομική διαχείριση. Από τις εταιρείες τεχνολογίας ως τη μετα-πανδημική επαναλειτουργία, η Κίνα και η Αμερική ακολουθούν έντονα διαφορετικές προσεγγίσεις σε παρόμοιες προκλήσεις. Και για πρώτη φορά εδώ και χρόνια, η Κίνα μπορεί να κάνει περισσότερα λάθη.

Ο κ. Χί έχει ξεκινήσει μια προσπάθεια να περιορίσει τους καπιταλιστικούς γίγαντες της Κίνας, διαγράφοντας έως και 1,5 τρις \$ σε αξία μετοχών με την καταστολή των τεχνολογικών εταιρειών και την επιβολή αυστηρών περιορισμών σε βιομηχανίες, από τα βιντεοπαιχνίδια ως τα ιδιωτικά φροντιστήρια, που θεωρούνται εχθρικές για την «κοινή ευημερία». Στην Αμερική, οι διακομματικές κορώνες για τις διαβρωτικές επιπτώσεις του Facebook και άλλων τεχνολογικών κολοσσών δεν θα οδηγήσουν σε κάτι πολύ περισσότερο από ακρόασεις στο Κογκρέσο. Οι δυνάμεις της αγοράς, ωστόσο, θα κάνουν καλύτερη δουλειά στην επίτευξη αλλαγών, καθώς οι νεότεροι καταναλωτές αναζητούν νέες πλατφόρμες και οι μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας αρχίζουν να καταπατούν η μία την επικράτεια της άλλης.

Η Αμερική και η υπόλοιπη Δύση θα κινηθούν προς μια νοοτροπία «συμβίωσης» με την covid. Η ασθένεια δεν θα εξαφανιστεί, αλλά θα γίνει ενδημική (βλ. σχετικό άρθρο στην ίδια ενότητα). Τα αναμνηστικά εμβόλια θα γίνουν ο κανόνας, οι εναπομείναντες ταξιδιωτικοί περιορισμοί θα χαλαρώσουν και τα lockdown θα αποτελέσουν παρελθόν.

Αντιθέτως, η Κίνα θα επιμείνει σε μια πολιτική μηδενικού covid καθ' όλη τη διάρκεια του 2022. Έχοντας τρομοκρατήσει τους πολίτες της σχετικά με την ασθένεια και προβάλλοντας τη σκληρότητά της ως ένδειξη ανωτερότητας, η κυβέρνηση της Κίνας δεν μπορεί να αλλάξει πορεία εύκολα. Η χώρα θα παραμείνει απομονωμένη από τον υπόλοιπο κόσμο με μακρές καραντίνες και αυστηρά περιορισμένα ταξίδια.

Και στις δύο αυτές περιπτώσεις, η δρακόντεια προσέγγιση της Κίνας θα προκαλέσει τελικά οικονομική ζημία. Η ρυθμιστική απροσδιοριστία και η δριμυία αποδοκιμασία των πιο επιτυχημένων καπιταλιστών της χώρας θα αποθαρρύνει την

Τα καλά νέα είναι ότι μια στρατιωτική αντιπαράθεση φαίνεται απίθανη

επιχειρηματικότητα και θα εμποδίσει την καινοτομία. Και η διατήρηση μιας πολιτικής μηδενικού covid σε έναν κόσμο στον οποίο η ασθένεια είναι ενδημική θα απαιτήσει ανατρεπτικές διακοπές λειτουργίας.

Όλα αυτά θα περιπλέξουν το ήδη δύσκολο μακροοικονομικό περιβάλλον της Κίνας. Οι παρατηρητές της Κίνας ανησυχούν εδώ και χρόνια για τις συνέπειες που θα έχει η υποχώρηση της τεράστιας έκρηξης τιμών των ακινήτων της χώρας και των υπερβολικών επιπέδων χρέους που τη συνόδευσαν. Η κρίση στην Evergrande, μια τεράστια εταιρεία ανάπτυξης ακινήτων, υποδηλώνει ότι αυτή η δύσκολη μετάβαση βρίσκεται επιτέλους σε εξέλιξη. Θα κυριαρχήσει το 2022, καθώς άλλες εταιρείες που σχετίζονται με τα ακίνητα θα αποτύχουν. Προσθέστε σε αυτό τις διαρθρωτικές προκλήσεις, από τη συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού έως τον ταχέως αυξανόμενο αριθμό των ηλικιωμένων εξαρτώμενων ατόμων, και θα δείτε ότι οι οικονομικές πιέσεις είναι σημαντικές. Η επίσημη αύξηση του ΑΕΠ θα μπορούσε να πέσει στο 5%.

Η επιβράδυνση της ανάπτυξης στην Κίνα θα ρίξει τη σκιά της σε ολόκληρη την παγκόσμια οικονομία. Όμως, παραδόξως, με την εξασθένιση των τιμών των βασικών εμπορευμάτων θα βοηθούσε στην ελάφρυνση της κύριας μακροοικονομικής πρόκλησης της Αμερικής: του κινδύνου διατήρησης του υψηλού πληθωρισμού (βλ. σχετικό άρθρο στην ίδια ενότητα). Κάτι τέτοιο θα άφηνε περιθώριο στην Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ να παραμείνει πιο χαλαρή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Με την covid-19 πίσω της, τον δημοσιονομικό περιορισμό να έχει ως επί το πλείστον ολοκληρωθεί, και (αν υποθέσουμε ότι κάποια εκδοχή του νομοσχεδίου του κ. Μπάιντεν θα περάσει) με μια προσπάθεια βελτίωσης των υποδομών σε εξέλιξη μετά από πολλά χρόνια υστέρησης, η οικονομία της Αμερικής θα μπορούσε να αναπτυχθεί ξύπνια, ακόμα και καθώς η πολιτική της φθείρεται. Η αύξηση του ΑΕΠ κατά 4%, που δεν απέχει πολύ από εκείνη της Κίνας, είναι εφικτή.

Το επόμενο έτος, οι αποκλίνουσες πολιτικές και οικονομικές επιδόσεις των δύο χωρών θα κυριαρχήσουν στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων. Αλλά αυτό δεν θα υπονομεύσει τις πιθανότητες η Αμερική και η Κίνα να καταβάλουν την «τεράστια προσπάθεια» που απαιτείται για την οικοδόμηση μιας λειτουργικής σχέσης; Όχι απαραίτητα. Με μια ασθμαίνουσα εγχώρια οικονομία, ο κ. Χί μπορεί να επιθυμεί να βελτιώσει τις εμπορικές σχέσεις με την Αμερική, ενώ ο κ. Μπάιντεν, που έχει ταλαιπωρηθεί στο εσωτερικό του, μπορεί να θέλει να σημειώσει μια επιτυχία στην εξωτερική πολιτική πριν από τις ενδιάμεσες εκλογές. Και θεωρητικά οι δύο πλευρές θα μπορούσαν να σημειώσουν πρόοδο σε πολλούς τομείς, όπως η κατάρτιση μιας λογικής συμφωνίας για το εμπόριο και την τεχνολογία που θα αντικαταστήσει τους δασμούς της περιόδου Τραμπ, μια συμφωνία για κοινή προσέγγιση στα θέματα της κυβερνο-ασφάλειας, της μη διάδοσης των πυρηνικών όπλων και της στρατιωτικοποίησης του διασπίματος ή η εξεύρεση τρόπων για την επίταχυνση της μετάβασης στην καθαρή ενέργεια, στον απόηχο της συνάντησης COP26 για το κλίμα στη Γλασκώβη.

Δυστυχώς, όλα αυτά φαίνονται εξαιρετικά απίθανα. Σε μια βαθιά πολωμένη Αμερική, ένας από τους λίγους τομείς διακομματικής συμφωνίας είναι η σκληρή στάση απέναντι στην Κίνα. Ο κ. Μπάιντεν δεν θα διακινδυνεύσει τις επιθέσεις των Ρεπουμπλικάνων ότι γίνεται μαλθακός κάνοντας συμφωνίες, όσο λογικές και αν είναι αυτές. Και μια Κίνα που βλέπει τον κ. Μπάιντεν ως μια μεταβατική φιγούρα σε μια δυσλειτουργική δημοκρατία είναι πιο πιθανό να αυξήσει την εθνικιστική της προπαγάνδα για να αποσπάσει την προσοχή από την εγχώρια οικονομική αδυναμία. Τα καλά νέα είναι ότι μια στρατιωτική αντιπαράθεση φαίνεται απίθανη το 2022. Η πρωταρχική ανάγκη να διατηρηθεί η σταθερότητα ενόψει του συνεδρίου του κόμματος θα αποθαρρύνει την Κίνα από τυχοδιωκτισμούς ή υπερβολικούς εκφοβισμούς, είτε γύρω από την Ταϊβάν είτε στη Νότια Σινική Θάλασσα. Τα καλά νέα είναι ότι η παγίδα του Θουκυδίδη δεν θα έχει εκλείψει. ●

Τεστ πραγματικότητας

Οι ελλείψεις και ο «πράσινος» πληθωρισμός θα βάλουν τέλος στην εποχή του ιδεαλισμού στην ενεργειακή πολιτική, προβλέπει ο Patrick Foulis

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ, ΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ και οι εταιρείες βρίσκονται σε ένα ταξίδι ανακαλύψεων σχετικών με την κλιματική αλλαγή και τον ενεργειακό τομέα. Το πρώτο στάδιο, στις αρχές της δεκαετίας του 2010, χαρακτηριζόταν από αδιαφορία. Η δεύτερη φάση, τα τελευταία χρόνια, περιλάμβανε τον καθορισμό ιδεαλιστικών στόχων μείωσης των εκπομπών άνθρακα στο αμέσως μέλλον, που σήμερα έχουν ελάχιστο κόστος. Το 2022 θα ξεκινήσει το τρίτο στάδιο του ταξιδιού, εν μέσω επικίνδυνα ασταθών τιμών ενέργειας, φόβων για «πράσινο» πληθωρισμό και αυξανόμενων γεωπολιτικών κινδύνων. Θα απαιτήσει ρεαλισμό όσον αφορά το έργο που έχουμε μπροστά μας.

Το 2021 ο κόσμος πλημμύρισε από εύκολες υποσχέσεις. Περίπου 70 χώρες, που αντιπροσώπευαν τα δύο τρίτα των παγκόσμιων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, έθεσαν στόχους για μηδενικές καθαρές εκπομπές, που πρέπει να επιτευχθούν ως τα μέσα του αιώνα. Η πλειονότητα των ανθρώπων στον πλούσιο κόσμο, συμπεριλαμβανομένης της Αμερικής, εξέφρασε την ανησυχία της για την κλιματική αλλαγή. Οι εταιρείες ανακοίνωσαν επίσης φιλόδοξες δεσμεύσεις για ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα – ιδιαίτερα εκείνες που δεν εξέπαιναν πολύ ούτως ή άλλως. Η έκρηξη των κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών πράσινης τεχνολογίας υποδήλωνε μια μεγάλη ανακατανομή επενδυτικών κεφαλαίων. Και οι επενδύσεις αειφορίας έγιναν μια από τις μεγαλύτερες τάσεις στη χρηματοδότηση, μετά το χρέος ενυπόθηκων δανείων υψηλού κινδύνου.

Όταν ήρθε, το τεστ πραγματικότητας ήταν σκληρό. Η ανοδική πορεία της οικονομίας στα μέσα του 2021 αύξησε τη ζήτηση για ενέργεια. Έως τον Οκτώβριο η τιμή του καλαθιού ορυκτών καυσίμων είχε αυξηθεί κατά 95% σε επίσημη βάση. Η Κίνα και η Ινδία αντιμετώπισαν μπλακάουτ και η Ευρώπη έλλειψη φυσικού αερίου (συνήθως παρέχόμενου από την αυταρκική Ρωσία). Η έλλειψη ορυκτών καυσίμων, που αντιπροσωπεύουν το 83% της πρωτογενούς χρήσης ενέργειας, απείλησε να ωθήσει τον παγκόσμιο πληθωρισμό πάνω από το 5%, έπληξε την ανάπτυξη και τρόμαξε τους πολίτες. Σε απάντηση, οι πολιτικοί γύρισαν το ρολόι πίσω. Η Κίνα και η Ινδία αύξησαν την παραγωγή λιθάνθρακα, η Βρετανία έθεσε ξανά σε λειτουργία τα πιο «βρώμικα» εργοστάσιά της, και καθώς η τιμή του πετρελαίου έφτασε τα \$80 το βαρέλι, ο Λευκός Οίκος προέτρεψε τον ΟΠΕΚ να αυξήσει τις εξαγωγές.

Το 2022 η προσοχή θα στραφεί στο να καταστεί το ενεργειακό σύστημα λιγότερο εύθραστο. Το ευκολότερο κομμάτι είναι αρκετά τεχνικό. Τα περισσότερα δίκτυα δυσκολεύονται να διαχειριστούν τη διαλείπουσα φύση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως η ηλιακή και η αιολική, οπότε απαιτείται μια πιο αξιόπιστη ισχύς βασικού φορτίου που να μην τροφοδοτείται με άνθρακα. Το φυσικό αέριο θα επανέλθει στη μόδα και θα υπάρξει αποκατάσταση της πυρηνικής ενέργειας παγκοσμίως, καθώς αυτή δεν παράγει αέρια του θερμοκηπίου. Στα χρόνια μετά την καταστροφή της Φουκουσίμα το 2011, το μερίδιό της στην πρωτογενή χρήση ενέργειας μειώθηκε στο 4%, αλλά περισσότερες χώρες θα επιδιώξουν να μμηθούν τη Γαλλία, όπου το ποσοστό της πυρηνικής ενέργειας ανέρχεται στο 36%. Οι νέες μπαταρίες, το υδρογόνο και οι τεχνολογίες δέσμευσης του

άνθρακα μπορεί τελικά να βοηθήσουν, αλλά δεν είναι ακόμη σε θέση να αντιμετωπίσουν την κορύφωση της ζήτησης.

Στο μεταξύ, ένα χάος από αντικρουόμενες παραμέτρους –ταμπό, πθικές παροτρύνσεις, επιδοτήσεις, αγωγές και κανονισμοί– σημαίνει ότι το ύψος των επενδύσεων στην ενεργειακή βιομηχανία είναι λιγότερο από το μισό του επιπέδου των 5 τρις \$ επισίως που απαιτούνται για να φιάσουμε σε μηδενικές καθαρές εκπομπές άνθρακα ως τα μέσα του αιώνα. Μερικές φορές τα κυρίαρχα κίνητρα είναι καθαρά αντιπαραγωγικά: η πολύ μικρή επένδυση σε νέα έργα φυσικού αερίου δυσχεραίνει την Ασία να χρησιμοποιήσει το φυσικό αέριο ως καθαρότερο καύσιμο-γέφυρα, στο πλαίσιο της μετάβασης από τον άνθρακα στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Σε απάντηση, οι κυβερνήσεις θα επεκτείνουν τη χρήση των τιμών εκπομπών άνθρακα, που λειτουργούν ως ένα σύστημα που περιορίζει τις εκπομπές σε ολόκληρη την οικονομία. Θα πειραματιστούν με τον καθορισμό των τιμών σε βάθος χρόνου για να προσφέρουν στους επενδυτές μεγαλύτερη προβλεψιμότητα κατά τη διάρκεια των 20 έως 30 χρόνων του κύκλου ζωής των ενεργειακών έργων. Η Αμερική θα παραμείνει εξαιρετική, χωρίς ομοσπονδιακή τιμή εκπομπών άνθρακα, αλλά περισσότεροι Ρεπουμπλικάνοι θα συνειδητοποιήσουν ότι η τιμολόγηση είναι ο καπιταλιστικός τρόπος για τη μεταρρύθμιση του ενεργειακού επιχειρηματικού τομέα.

Δεν είναι εύκολο να είσαι πράσινος

Το δυσκολότερο κομμάτι του ερχόμενου έτους, ενός έτους ρεαλισμού, θα περιλαμβάνει την ειλικρίνεια απέναντι στο κοινό. Επειδή οι ενεργειακές επενδύσεις πρέπει να αυξηθούν από το 2% του παγκόσμιου ΑΕΠ στο 5%, οι λογαριασμοί ενέργειας και οι φόροι πρέπει να αυξηθούν. Οι πολιτικοί μπορούν να προσπαθήσουν να προλάβουν τις αναπόφευκτες αντιδράσεις χρησιμοποιώντας τα έσοδα από τους φόρους του άνθρακα για να βοηθήσουν τους φτωχούς. Αν οι τιμές της ενέργειας συνεχίσουν να είναι στα ύψη το 2022, θα υπάρξουν διαμαρτυρίες τόσο στους δρόμους όσο και στην κάλπ. Αν όμως η πίεση χαλαρώσει, τότε το έτος θα μπορούσε να τελειώσει με την ενεργειακή πολιτική σε πιο στέρεα θεμέλια. Οι πιθανότητες να επιτύχει ο κόσμος τους στόχους του για μηδενικές καθαρές εκπομπές άνθρακα θα είναι ακόμη περιορισμένες, αλλά ο σχεδιασμός των δικτύων, τα επενδυτικά κίνητρα και τα δημοσιονομικά σχέδια μπορεί να είναι σε καλύτερη κατάσταση.

Ωστόσο, τεράστια προβλήματα θα παραμείνουν. Περίπου το ένα πέμπτο των εκπομπών προέρχεται από βιομηχανικούς χρήστες, όπως οι τοιμενοβιομηχανίες. Συχνά δεν υπάρχει άμεσο καθαρό υποκατάστατο. Η ετοιμοθάνατη οικονομία των ορυκτών καυσίμων θα ενισχύσει τους γεωπολιτικούς κινδύνους, με το συνδυασμένο μερίδιο του ΟΠΕΚ και της Ρωσίας στην παραγωγή πετρελαίου να αναμένεται να φτάσει το 50% ως το 2030. Και ορισμένα νέα «ηλεκτρο-κράτη» μπορεί να αποδειχθούν πιο ασταθή από τα παλιά πετρελαϊκά κράτη: περίπου το 70% του κοβαλτίου που χρησιμοποιείται στα ηλεκτρικά αυτοκίνητα προέρχεται από τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κογκό, μια χώρα 90 εκατ. ανθρώπων, της οποίας το ΑΕΠ είναι περίπου το ίδιο με τα έσοδα της Tesla, της κορυφαίας κατασκευάστριας ηλεκτρικών αυτοκινήτων.

Ο αναπτυσσόμενος κόσμος ευθύνεται για τα δύο τρίτα των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που σχετίζονται με την ενέργεια, αλλά δεν διαθέτει τα μετρήσιμα ή τη βάση καινοτομίας για να επενδύσει ή να βρει τον δρόμο προς ένα καθαρότερο ενεργειακό σύστημα. Η συνειδητοποίηση ότι αυτό είναι τελικά πρόβλημα και των πλουσίων χωρών θα βρεθεί στο επίκεντρο του τέταρτου σταδίου του ταξιδιού αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, μετά το 2022. ●

Επειδή οι επενδύσεις στην ενέργεια πρέπει να αυξηθούν, πρέπει να αυξηθούν οι λογαριασμοί ενέργειας και οι φόροι

Εξουθένωση

Η τιθάσευση του κορωνοϊού κρύβει αποτυχίες στη δημόσια υγεία, υποστηρίζει ο Edward Carr

ΟΙ ΠΑΝΔΗΜΙΕΣ ΔΕΝ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ – απλώς υποχωρούν. Και αυτό είναι πιθανό να συμβεί με την covid-19 το 2022. Είναι αλήθεια ότι θα υπάρξουν τοπικές και εποχικές αναζωπυρώσεις, ιδίως σε χώρες που είναι χρονίως υποεμβολιασμένες. Οι επιδημιολόγοι θα πρέπει επίσης να προσέχουν για νέες μεταλλάξεις που μπορεί να είναι ικανές να παρακάμψουν την ανοσία που παρέχουν τα εμβόλια. Ακόμα κι έτσι, τα επόμενα χρόνια, καθώς ο κορωνοϊός θα ακολουθήσει τη μοίρα του, μετατρεπόμενος σε ενδημική ασθένεια όπως η γρίπη ή το κοινό κρυολόγημα, η ζωή στο μεγαλύτερο μέρος του κόσμου είναι πιθανό να επιστρέψει στο φυσιολογικό – τουλάχιστον σε ένα μετα-πανδημικό φυσιολογικό.

Πίσω από αυτήν την προοπτική κρύβεται τόσο μια εκπληκτική επιτυχία όσο και μια καταθλιπτική αποτυχία. Η επιτυχία έγκειται στο γεγονός ότι πολύ μεγάλος αριθμός ανθρώπων έχει εμβολιαστεί και ότι σε κάθε στάδιο της λοίμωξης, από τα ήπια συμπτώματα έως τη θεραπεία σε ΜΕΘ, τα νέα φάρμακα μπορούν πλέον να μειώσουν σημαντικά τον κίνδυνο θανάτου. Είναι εύκολο να το θεωρήσουμε αυτό ως κάτι αυτονόητο, αλλά η ταχεία δημιουργία και αδειοδότηση τόσο πολλών εμβολίων και θεραπειών για μια νέα ασθένεια αποτελεί επιστημονικό θρίαμβο.

Το εμβόλιο της πολιομυελίτιδας χρειάστηκε 20 χρόνια για να φτάσει από τις πρώτες δοκιμές στην πρώτη αμερικανική άδεια κυκλοφορίας. Καθώς τελειώνει το 2021, μόλις δύο χρόνια μετά την πρώτη αναγνώριση του SARS-COV-2, ο κόσμος παράγει περίπου 1,5 δις δόσεις εμβολίων κατά του κορωνοϊού κάθε μήνα. Η Airfinity, μια εταιρεία δεδομένων βιοεπιστημών, προβλέπει ότι ως το τέλος Ιουνίου 2022 θα μπορούσαν να έχουν παραχθεί συνολικά 25 δις δόσεις. Σε μια σύνοδο κορυφής τον Σεπτέμβριο ο πρόεδρος Τζο Μπάιντεν έκανε έκκληση το 70% του κόσμου να είναι πλήρως εμβολιασμένο εντός ενός έτους. Η διαθεσιμότητα εμβολίων δεν χρειάζεται να αποτελέσει περιορισμό.

Ωστόσο, τα εμβόλια δεν προσφέρουν πλήρη προστασία, ιδίως στους ηλικιωμένους. Όμως και εδώ η ιατρική επιστήμη έχει ανταποκριθεί στην πρόκληση. Για παράδειγμα, τα πρώιμα συμπτώματα μπορούν να αντιμετωπιστούν με ένα αντι-ικό χάπι που χορηγείται δύο φορές την ημέρα, το Molnupiravir, το οποίο σε δοκιμές μείωσε τους θανάτους και τις εισαγωγές στο νοσοκομείο κατά το ήμισυ. Οι βαριά άρρωστοι μπορούν να λάβουν δεξαμεθαζόνη, ένα φθινό κορτικοστεροειδές, το οποίο μειώνει τον κίνδυνο θανάτου κατά 20%-30%. Στο ενδιάμεσο υπάρχουν φάρμακα όπως η ρεμδεσιβίρη και ένα κοκτέιλ αντισωμάτων που παρασκευάζεται από τη Regeneron.

Σκεφτείτε τον συνδυασμό εμβολιασμού και θεραπείας ως μια σειρά τειχών, καθένα από τα οποία εμποδίζει ένα ποσοστό των ιικών επιθέσεων να γίνουν θανατηφόρες. Η ανέγερση κάθε νέου τείχους μειώνει περαιτέρω τη θανατηφόρα δράση του ιού.

Ωστόσο, παράλληλα με αυτήν την επιτυχία υπάρχει και μία αποτυχία. Ένας ακόμη λόγος για τον οποίο η covid θα κάνει λιγότερη ζημιά στο μέλλον είναι ότι έχει ήδη κάνει τόσο μεγάλη στο παρελθόν. Πολύ μεγάλος αριθμός ανθρώπων προστατεύεται από τις τρέχουσες μεταλλάξεις της covid μόνο και μόνο επειδή έχει ήδη μολυνθεί. Και πολλοί περισσότεροι, ιδίως στον αναπτυσσόμενο κόσμο, θα παραμείνουν απροστάτευτοι από εμβόλια ή φάρμακα για πολύ καιρό καθώς θα διανύουμε το 2022.

Αυτή η ανοσία αποκτήθηκε με τρομερό κόστος. Το *The Economist* έχει παρακολουθήσει την υπερβάλλουσα θνησιμότητα κατά τη διάρκεια της πανδημίας – τη θνησιμότητα που υπερβαίνει αυτήν που θα αναμενόταν σε μια κανονική χρονιά. Η κεντρική μας εκτίμηση στις 22 Οκτωβρίου έκανε λόγο για ένα παγκόσμιο σύνολο 16,5 εκατ. θανάτων (με εύρος από 10,2 εκατ. έως 19,2 εκατ.), το οποίο ήταν 3,3 φορές μεγαλύτερο από την επίσημη καταμέτρηση. Αντίστροφα, χρησιμοποιώντας παραδοχές σχετικά με το μερίδιο των θανατηφόρων λοιμώξεων, μια πολύ πρόχειρη εκτίμηση υποδηλώνει ότι οι θάνατοι αυτοί είναι αποτέλεσμα 1,5-3,6 δις λοιμώξεων – 6 έως 15 φορές περισσότερες από τον καταγεγραμμένο αριθμό.

Ο συνδυασμός μολύνσεων και εμβολιασμού εξηγεί γιατί, αν πούμε, στη Βρετανία το φθινόπωρο, θα μπορούσατε να ανιχνεύσετε αντισώματα κατά της covid στο 93% των ενηλίκων. Οι άνθρωποι είναι επιρρεπείς σε επαναμόλυνση, όπως δείχνει η Βρετανία, αλλά με κάθε έκθεση στον ιό το ανοσοποιητικό σύστημα εκπαιδεύεται καλύτερα να τον αποκρούει. Οι νέες θεραπείες και το γεγονός ότι περισσότερο νέοι άνθρωποι μολύνονται, εξηγούν γιατί το ποσοστό θνησιμότητας στη Βρετανία είναι τώρα μόνο το ένα δέκατο από αυτό που ήταν στις αρχές του 2021. Και άλλες χώρες θα ακολουθήσουν αυτήν την πορεία στον δρόμο προς την ενδημικότητα.

Όλα αυτά θα μπορούσαν να ανατραπούν από μια επικίνδυνη νέα παραλλαγή. Ο ιός μεταλλάσσεται διαρκώς και όσο περισσότερο κυκλοφορεί, τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα να εμφανιστεί ένα νέο μολυσματικό στέλεχος. Ωστόσο, ακόμη και αν οι παραλλαγές Όμικρον και Ρο κτυπήσουν, μπορεί να μην είναι πιο θανατηφόρες από τη Δέλτα. Επιπλέον, οι υπάρχουσες θεραπείες είναι πιθανό να παραμείνουν αποτελεσματικές και τα εμβόλια μπορούν γρήγορα να προσαρμοστούν ώστε να λαμβάνουν υπ' όψιν τις μεταλλάξεις του ιού.

Άλλη μια ενδημική ασθένεια

Επομένως, όλο και περισσότεροι άνθρωποι θα πεθαίνουν από τον κορωνοϊό επειδή είναι ηλικιωμένοι ή ασθενείς, επειδή δεν έχουν εμβολιαστεί ή επειδή δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να αγοράσουν φάρμακα. Μερικές φορές οι άνθρωποι θα παραμείνουν ευάλωτοι επειδή αρνούνται να κάνουν εμβόλιο όταν αυτό τους προσφέρεται – μια αποτυχία της υγειονομικής αγωγής. Αλλά οι δόσεις του εμβολίου συσσωρεύονται επίσης από τις πλούσιες χώρες και τα εμβόλια είναι δύσκολο να φτάσουν σε φτωχά και απομακρυσμένα μέρη. Πολλές ζωές θα καταστραφούν, ενώ άλλες θα χαθούν εξαιτίας της έλλειψης μιας ασφαλούς ένεσης που κοστίζει μόλις λίγα δολάρια.

Η πανδημία δεν έχει τελειώσει ακόμη. Αλλά φτάνοντας στο 2023 δεν θα αποτελεί πλέον μια απειλητική για τη ζωή ασθένεια για τους περισσότερους ανθρώπους στον ανεπτυγμένο κόσμο. Όμως, θα εξακολουθεί να αποτελεί θανάσιμο κίνδυνο για δισεκατομμύρια ανθρώπους στον φτωχό κόσμο. Βέβαια, το ίδιο ισχύει, δυστυχώς, και για πολλές άλλες ασθένειες. Η covid βρίσκεται καθ' οδόν προς το να γίνει απλώς μια ακόμη λοίμωξη. ●

**Η ανοσία
αποκτήθηκε
με τρομερό
κόστος**

EDWARD CARR, Deputy editor, *The Economist*

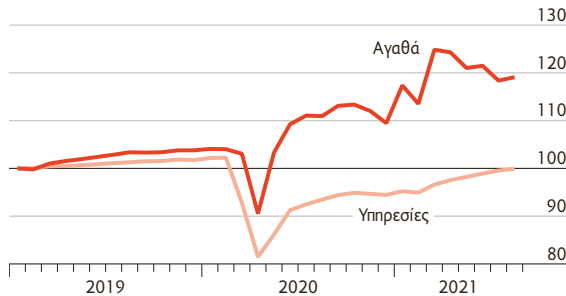
Είσαι αυτός που χρειάζεται ο κόσμος σήμερα. Ένας καθημερινός πρωτοπόρος. Υιοθετείς πρωτοποριακές τεχνολογίες. Δίνεις ευκαιρίες σε ανατρεπτικές ιδέες. Νοιάζεσαι για το περιβάλλον. Υποστηρίζεις και ενθαρρύνεις τη γυναικεία επιχειρηματικότητα. Μαθαίνεις τη γλώσσα των έξυπνων συσκευών. Βλέπεις την άνιση μεταχείριση και μιλάς για τα δικαιώματα των συνανθρώπων σου. Ξεπερνάς τα σύνορα με τα δικά σου προϊόντα. Σκέφτεσαι το παρόν, αλλά περισσότερο σκέφτεσαι το μέλλον. **Όλα αυτά στηρίζουμε στην Eurobank. Κάθε ενέργεια και πράξη που πάει μπροστά τη σκέψη μας και τη συμπεριφορά μας. Για τον άνθρωπο, για την κοινωνία.**

Ανάκαμψη ή επανεξισορρόπηση

Μια παγκόσμια οικονομία που μαστίζεται από ελλείψεις αντιμετωπίζει μια κρίσιμη χρονιά, λέει ο Henry Curr

Αγαθά μόνο αν τα έχεις

Ηνωμένες Πολιτείες, πραγματική δαπάνη για ατομική κατανάλωση, σε \$ Ιαν 2019 = 100

Πηγή: Bureau of Economic Analysis

ΘΑ ΔΙΑΡΚΕΣΟΥΝ οι στασιμοληθωριστικές δυνάμεις που δρουν στην παγκόσμια οικονομία; Κατά τη διάρκεια του 2021 οι κεντρικές τράπεζες και οι περισσότεροι οικονομολόγοι έλεγαν ότι οι παράγοντες που προκαλούν αύξηση του πληθωρισμού και επιβράδυνση της ανάπτυξης θα είναι προσωρινοί. Οι συμφορμές στην εφοδιαστική αλυσίδα θα υποχωρούσαν, οι τιμές της ενέργειας θα προσγειώνονταν και οι εργαζόμενοι του πλούσιου κόσμου που έμεναν εκτός του εργατικού δυναμικού –για λόγους που κανείς δεν κατανοεί πλήρως– θα επέστρεφαν στην εργασία. Και όμως καθώς το 2021 πλησιάζει προς το τέλος του, οι χρηματοπιστωτικές αγορές, το κοινό και ακόμη και οι ίδιοι οι κεντρικοί τραπεζίτες αρχίζουν να χάνουν την πίστη τους.

Το δίλημμα των υπευθύνων χάραξης πολιτικής είναι οξύ. Η κλασική απάντηση στον πληθωρισμό που προκαλείται από διαταραχές της προσφοράς είναι να τον αγνοήσουμε και να τον αφήσουμε να υποχωρήσει από μόνος του. Γιατί να ζημιωθούμε οι οικονομίες με υψηλότερα επιτόκια που δεν θα ξεμπλοκάρουν τα λιμάνια, δεν θα φέρουν νέες προμήθειες φυσικού αερίου ή δεν θα δώσουν τέλος στην πανδημία; Το 2011 ο πληθωρισμός στη Βρετανία αυξήθηκε στο 5,2% ως αποτέλεσμα της αύξησης των τιμών των βασικών εμπορευμάτων, αλλά η Τράπεζα της Αγγλίας διατήρησε τα επιτόκια σε χαμηλά επίπεδα. Στη ζώνη του ευρώ, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αύξησε τα επιτόκια οδηγώντας την οικονομία της ξανά στην ύφεση και σε λίγο καιρό βρέθηκε με πληθωρισμό πολύ κάτω από τον στόχο της. Όπως και τότε, ο πληθωρισμός του 2022 που οφείλεται στις υψηλές τιμές ενέργειας είναι πιθανό να υποχωρήσει. (Ο πληθωρισμός είναι ο ρυθμός μεταβολής των τιμών, που σημαίνει ότι ακόμη και αν οι τιμές δεν επιστρέψουν στα προηγούμενα επίπεδα, αρκεί απλώς να μην αυξάνονται τόσο γρήγορα).

Οστόσο, η σύγκριση με τις αρχές της δεκαετίας του 2010 είναι ανακριβής. Τα δεινά του παγκόσμιου εμπορίου το 2021 δεν προκλήθηκαν μόνο από τη διακοπή της προσφοράς, όπως η επιδημία της covid-19 που έκλεισε τα βιετναμέζικα εργοστάσια. Υπήρχε επίσης υπερβάλλουσα ζήτηση. Τα μαζικά δημοσιονομικά και νομισματικά μέτρα στήριξης, σε συνδυασμό με την κοινωνική αποστασιοποίηση, οδήγησαν τους καταναλωτές σε κραιπάλη αγοράς αγαθών, από κονοόλες παιχνιδιών ως παπούτσια τένις. Το καλοκαίρι του 2021 οι δαπάνες των Αμερικανών για υλικά αγαθά ήταν 7% πάνω από την προ πανδημίας τάση. Σε άλλες χώρες επίσης υπάρχει έλλειψη αγαθών μόνο σε σχέση με την ασυνήθιστα υψηλή ζήτησή τους. Για να επανέλθει η παγκόσμια οικονομία σε κάτι πιο κοντά στο φυσιολογικό, οι καταναλωτές πρέπει να ξεδέψουν περισσότερα από τα άφθονα μετρητά τους σε υπηρεσίες, όπως γεύματα σε εστιατόρια και ταξίδια.

Δυστυχώς οι οικονομίες μαστίζονται από ελλείψεις εργαζομένων που είναι αναγκαίοι για την ευημερία των κλάδων παροχής

υπηρεσιών. Οι μισθοί στον τομέα της αναψυχής και της φιλοξενίας είναι στα ύψη. Πολλοί οικονομολόγοι ήλπιζαν ότι οι εργαζόμενοι θα επέστρεφαν καθώς έληγε η έκτακτη στήριξη των αγορών εργασίας, όπως τα προγράμματα αδειών και η έκτακτη ασφάλιση ανεργίας. Ως τώρα οι ενδείξεις ότι θα συμβεί κάτι τέτοιο είναι εντυπωσιακά περιορισμένες. Για να καταστεί ο πληθωρισμός προσωρινός, η αύξηση των μισθών καθώς και η αύξηση των τιμών πρέπει πιθανώς να υποχωρήσουν. Οι εναλλακτικές λύσεις είναι μια απίθανη αύξηση της παραγωγικότητας ή χαμηλότερα περιθώρια κέρδους, που για επιχειρήσεις όπως τα εστιατόρια είναι ήδη ισχνά.

Ορισμένοι φορείς χάραξης νομισματικής πολιτικής αρχίζουν να φοβούνται το αντίθετο: η αύξηση των μισθών να συνεχιστεί καθώς οι εργαζόμενοι αναμένουν υψηλότερο πληθωρισμό. Ο πλούσιος κόσμος έχει να δει ένα σπιράλ μισθολογικών αυξήσεων από τη δεκαετία του 1970, ενώ όσοι απεύχονται τις συγκρούσεις υποστηρίζουν ότι στις οικονομίες χωρίς ευρεία συνδικαλιστική οργάνωση, οι εργαζόμενοι είναι απίθανο να διαπραγματευτούν υψηλότερους μισθούς. Αλλά αν οι προσδοκίες για αυξανόμενο πληθωρισμό αποδειχθούν αυτοεκπληρούμενες, η δουλειά των κεντρικών τραπεζών θα γίνει ξαφνικά πολύ δυσκολότερη. Δεν θα είναι σε θέση να διατηρήσουν τον πληθωρισμό εντός του στόχου χωρίς τη θυσία θέσεων εργασίας. Οι αναδυόμενες αγορές είναι συνθησιμένες σε αυτόν τον επώδυνο συμβιβασμό μεταξύ ανάπτυξης και πληθωρισμού, αλλά στον πλούσιο κόσμο η σκληρή αυτή πλευρά έχει να φανεί εδώ και δεκαετίες. Όσον αφορά τις μεγάλες πλούσιες χώρες, η Τράπεζα της Αγγλίας είναι πιο κοντά στην περιοριστική νομισματική πολιτική – απλώς και μόνο για να διατηρήσει την αξιοπιστία του στόχου της για τον πληθωρισμό και όχι επειδή αυτό δικαιολογείται από τις υποκείμενες οικονομικές συνθήκες.

Οι κεντρικοί τραπεζίτες μεταξύ σφύρας και άκμονος

Είναι εύκολο να φανταστεί κανείς τους υπεύθυνους χάραξης νομισματικής πολιτικής να αυξάνουν τα επιτόκια και να το μετανιώνουν. Αν και ο πληθωρισμός θα παραμείνει υψηλός τους πρώτους μήνες του 2022, οι κεντρικοί τραπεζίτες πιστεύουν συνήθως ότι χρειάζεται ενάμιση έτος για να έχουν τα υψηλότερα επιτόκια πλήρη επίδραση στην οικονομία. Οι δυνάμεις που προηγούμενες κρατούσαν χαμηλά τα παγκόσμια επιτόκια και τον πληθωρισμό –η δημογραφική αλλαγή, η ανισότητα και η καλπάζουσα παγκόσμια ζήτηση για ασφαλή περιουσιακά στοιχεία– ενδέχεται να έχουν επανεμφανιστεί ως τότε. Η επικείμενη δημοσιονομική περιστολή σε πολλές χώρες θα συμβάλει στην αποθήκευση των οικονομικών: η Βρετανία έχει ανακοινώσει μεγάλες αυξήσεις φόρων και ο πρόεδρος Τζο Μπάιντεν δυσκολεύεται να περάσει από το Κογκρέσο νομοσχέδια υψηλών δαπανών. Και η επιβράδυνση της ανάπτυξης στην Κίνα, που παλεύει με την καθίζηση της αγοράς ακινήτων, θα μπορούσε να μεταδοθεί σε παγκόσμιο επίπεδο.

Πάνω απ' όλα, η πανδημία δεν έχει τελειώσει. Η εξάπλωση του ιού μπορεί να διαταράξει και πάλι τις οικονομίες αν η ανοσία εξασθενήσει και νέες παραλλαγές μπορέσουν να διαφύγουν από τα εμβόλια. Αλλά με τις εφοδιαστικές αλυσίδες στα όρια τους, ο κόσμος δεν μπορεί να επαναλάβει το τέχνασμα της διατήρησης της οικονομικής ανάπτυξης με τη χρήση κινήτρων που μετατοπίζουν τις καταναλωτικές δαπάνες προς τα αγαθά. Αντ' αυτού οι κεντρικές τράπεζες θα πρέπει να περιστείλουν τις δαπάνες με υψηλότερα επιτόκια για να αποφύγουν τον υπερβολικό πληθωρισμό, ενώ η πλευρά της προσφοράς της οικονομίας θα προσαρμόζεται σε πρότυπα δαπανών και εργασίας που είναι πολύ διαφορετικά από αυτά που επικρατούσαν τη δεκαετία του 2010. Αν η κανονικότητα δεν επιστρέψει το 2022, η εναλλακτική λύση είναι μια επώδυνη οικονομική προσαρμογή. ●

HENRY CURR, Economics editor, *The Economist*

Ο πλούσιος κόσμος έχει να δει ένα σπιράλ μισθολογικών αυξήσεων από τη δεκαετία του 1970

Εκλογές, καβγάδες και χρυσές συνταγές

Η covid-19 θα φέρει περισσότερες ανατροπές στην πολιτική, προβλέπει ο Robert Guest

ΟΤΑΝ Η πανούκλα εξόντωσε το ένα τρίτο των Ευρωπαίων τον 14ο αιώνα, άφησε τους γαιοκτίμονες με ελάχιστα χέρια για να καλλιεργήσουν τη γη τους, επιτρέποντας στους εργάτες να απαιτήσουν καλύτερη μεταχείριση. Όταν η γρίπη ξεκλήρισε 20 εκατ. Ινδούς το 1918-19 (και άλλα 30 εκατ. ανθρώπους παγκοσμίως), σκόρπισε τη δυστυχία που βοήθησε στην έναρξη της εκστρατείας του Μαχάτμα Γκάντι για τον τερματισμό της βρετανικής αποικιοκρατίας. Οι πανδημίες μπορούν να ανατρέψουν την πολιτική. Μια μελέτη 133 χωρών μεταξύ 2001 και 2018 διαπιστώνει ότι η πολιτική αναταραχή τείνει να κορυφώνεται δύο χρόνια μετά την έναρξη μιας τυπικής επιδημίας. Αν αυτό αληθεύει, το 2022 θα είναι μια δύσκολη χρονιά.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι πολιτικές αναταραχές αυξήθηκαν κατά 10% το 2020, το πρώτο έτος της πανδημίας, παρά το γεγονός ότι σχεδόν όλες οι χώρες έθεσαν περιορισμούς στις δημόσιες συγκεντρώσεις. Ορισμένοι πολίτες κατηγορούν τις κυβερνήσεις τους για την αποτυχία τους να περιορίσουν τον ιό. Άλλοι διαμαρτύρονται για τα αυστηρά επιβαλλόμενα και οικονομικά καταστροφικά lockdown. Κάποιοι φαντάζονται ότι τα εμβόλια που οι κυβερνήσεις τους προτρέπουν να κάνουν είναι επιβλαβή.

Οι πολλές διαμαρτυρίες που ξέσπασαν το 2021 είχαν πολλές αιτίες, ενώ η covid-19 ήταν συνήθως ο επιβαρυντικός παράγοντας. Οι εξεγερθέντες στη Νότια Αφρική ήταν θυμωμένοι όχι μόνο για τη φυλάκιση ενός πρώην προέδρου αλλά και για την ανεργία εξαιτίας της πανδημίας. Οι διαδηλωτές στη Λευκορωσία και την Ταϊλάνδη απαιτούσαν όχι μόνο δημοκρατία αλλά και καλύτερη υγειονομική περίθαλψη.

Το 2022 ο κίνδυνος αναταράξεων είναι μεγαλύτερος στις χώρες μεσαίου εισοδήματος. Ο πλούσιος κόσμος είναι σε μεγάλο βαθμό εμβολιασμένος. Οι πολύ φτωχοί έχουν τόσο πολλά προβλήματα, που ο κορωνοϊός είναι μόνο ένα από έναν μακρύ, ζοφερό κατάλογο. Αντίθετα, οι πολίτες των χωρών μεσαίου εισοδήματος περιμένουν αξιοπρεπείς δημόσιες υπηρεσίες και είναι απογοητευμένοι. Γνωρίζουν ότι οι εύποροι εμβολιάστηκαν πρώτοι, συμπεριλαμβανομένης της τοπικής ελίτ που πέταξε στο εξωτερικό να εμβολιαστεί. Είναι δικαιολογημένα ανυπόμονοι που το εμβόλιο είναι βασανιστικά απρόσιτο για εκατομμύρια ανθρώπους.

Οι εκλογές θα μπορούσαν να προκαλέσουν την έκρηξη σε τέτοιου είδους απογοητεύσεις. Στη Βραζιλία ο Jair Bolsonaro, ο λαϊκιστής πρόεδρος, αντέδρασε απαξιωτικά έναντι της covid-19, υποβάθμισε τη σοβαρότητα της, αντιτάχθηκε στις μάσκες, ενώ οργάνωσε ελλιπώς τον μηχανισμό χορήγησης του εμβολίου αφήνοντας χιλιάδες ανθρώπους να πεθάνουν. Η αντιδημοτικότητα του υποδηλώνει ότι θα χάσει τις εκλογές τον Οκτώβριο. Αλλά η χώρα είναι πολωμένη – έχει πει στους υποστηρικτές του ότι η ψυχοφορία θα είναι σημεία και επιμένει ότι μόνο ο Θεός μπορεί να τον απομακρύνει από το αξίωμα. Τούτων δοθέντων, δεν μπορεί να αποκλειστεί κάποια εξέγερση τύπου Τραμπ ή κάτι χειρότερο.

Οι εκλογές στην Κένυα τον Αύγουστο θα είναι επίσης δύσκολες. Η πανδημία έχει εξαφανίσει τις θέσεις εργασίας στον τουρισμό. Η αστυνομία σκότωσε ανθρώπους που παραβίασαν

την απαγόρευση κυκλοφορίας. Πολλοί είναι θυμωμένοι και ένας υποψήφιος, ο William Ruto, υποδαυλίζει αυτήν την οργή. Αν και πλούσιος, παρουσιάζεται ως πρόμαχος ενάντια σε δυνάστες όπως οι οικογένειες Kenyatta και Odinga. Ο κ. Ruto είχε κατηγορηθεί για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας σε σχέση με την εκλογική βία το 2007-08 (οι κατηγορίες αποσύρθηκαν αφού οι μάρτυρες άλλαξαν την κατάθεσή τους). Πιθανόν να προκληθεί και άλλο χάος.

Μια λαϊκιστική δυναστεία μπορεί να διαμορφώνεται στις Φιλιππίνες, με επικεφαλής τον πρόεδρο Rodrigo Duterte, ο οποίος εκφοβίζει τον Τύπο και έχει ενθαρρύνει την εξωδικαστική θανάτωση δεκάδων χιλιάδων υπόπτων για εγκλήματα σχετιζόμενα με τα ναρκωτικά. Δεν μπορεί να διεκδικήσει δεύτερη θητεία τον Μάιο και έχει ορκιστεί να αποσυρθεί από την πολιτική. Αλλά στο παρελθόν έχει αθετήσει ανάλογες υποσχέσεις. Θα μπορούσε να θέσει υποψηφιότητα για αντιπρόεδρος και η κόρη του να θέσει υποψηφιότητα για την προεδρία.

Στην Ινδία, αρκετές περιφερειακές ψηφοφορίες θα μπορούσαν να μετατραπούν σε εορτές ανάφλεξης. Για να αποσπάσει την προσοχή από τα εκατομμύρια θανάτων από την covid-19 και την υπονόμευση των θεσμών, το κυβερνών κόμμα Bharatiya Janata θα υποδαυλίζει το 2022 το μίσος για τους μουσουλμάνους, τους οποίους έχει κατηγορήσει ότι διεξάγουν ένα «ερωτικό τζιχάντ» για να αποπλανήσουν και να προσηλυτίσουν τις Ινδουίστριες. Η αστυνομία θα καταστείλει τις συγκεντρώσεις της αντιπολίτευσης, επικαλούμενη τους κανόνες προστασίας έναντι της covid-19, αλλά για τους υποστηρικτές του BJP θα επιτρέψει τις συγκεντρώσεις, ακόμα και τη βία.

Ορισμένες χώρες θα δυσκολευτούν να διεξαγάγουν εκλογές. Ο Λίβανος έχει προγραμματίσει εκλογές για τον Μάιο, αλλά η οικονομική κατάρρευση και το γενικότερο χάος μπορεί να οδηγήσουν σε αναβολή. Η Γουινέα και το Μάλι, που πρόσφατα βίωσαν πραξικοπήματα, παροτρύνονται να επιτρέψουν ελεύθερες και δίκαιες εκλογές, αλλά δεν θα το κάνουν.

Οι εθνικιστές ξαναξυπνούν

Οι εκλογές στις πλούσιες χώρες θα είναι πιο ήμερες αλλά τεταμένες. Η νέα ενωμένη αντιπολίτευση της Ουγγαρίας θα μπορούσε να εκδιώξει την ολοένα και πιο διεφθαρμένη κυβέρνηση του Viktor Orbán, ο οποίος θα αντισταθεί στην έξωση με ένα μείγμα βρόμικων κόλπων και τρομοκρατίας κατά των μεταναστών και των Εβραίων. Οι Γάλλοι ψηφοφόροι θα επιλέξουν αν θα παραμείνουν με έναν φιλελεύθερο κεντρώο, τον Εμανουέλ Μακρόν, ή θα κάνουν ένα άλμα στο σκοτάδι με τη Marine Le Pen, την εθνικίστρια που θέλει να «απο-ισλαμοποιήσει» τη Γαλλία. Ο κ. Μακρόν ενοχλεί πολλούς ψηφοφόρους, αλλά με την covid-19 να υποχωρεί, μοιάζει η ασφαλέστερη επιλογή και πιθανότατα θα κερδίσει. Αυτό είναι απίθανο να ισχύσει για τον κυβερνώντα συντηρητικό συνασπισμό Φιλελευθέρων-Εθνικών της Αυστραλίας. Οι προσπάθειες να μηδενιστούν οι λοιμώξεις της covid-19 θα είναι αδύνατον να διατηρηθούν και το αριστερό Εργατικό Κόμμα θα κερδίσει την εξουσία το 2022.

Για να τονώσει την ανάπτυξη, να διατηρήσει τους ανθρώπους υγιείς και να αποτρέψει τις αναταραχές, το πιο έξυπνο πράγμα που μπορεί να κάνει οποιαδήποτε κυβέρνηση το 2022 είναι να παρέχει εμβόλια. Οι αντιεμβολιαστές θα αντισταθούν, αλλά η Γαλλία και άλλες χώρες έχουν δείξει ότι η επιμονή σε διαβατήρια εμβολιασμού για τα εστιατόρια μπορεί να βοηθήσει να αλλάξουν γρήγορα γνώμη. Χρυσές συνταγές στην πολιτική υποτίθεται ότι δεν υπάρχουν, αλλά τα εμβόλια κατά του κορωνοϊού μοιάζουν να είναι μια τέτοια. ●

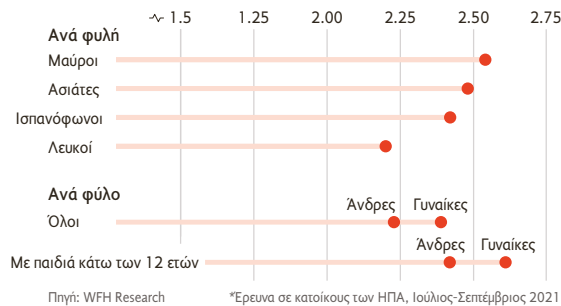
Ο κίνδυνος αναταράξεων είναι μεγαλύτερος στις χώρες μεσαίου εισοδήματος

Δίκαιη εργασία για όλους

Ο υβριδικός χώρος εργασίας θα προκαλεί ανισότητες, εκτός αν τα αφεντικά τον σχεδιάσουν διαφορετικά, προειδοποιεί η Sacha Nauta

Όταν πηγαίναμε στη δουλειά...

Μέσος αριθμός επιθυμητών ημερών κατ' οίκον εργασίας την εβδομάδα*

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ, πιο ευτυχισμένοι και υγιέστεροι εργαζόμενοι και χαμηλότερες εκπομπές ρύπων είναι μερικά μόνο από τα οφέλη του μεγάλου πειράματος της εργασίας από το σπίτι. Ένα άλλο προσδοκώμενο πλεονέκτημα είναι η αύξηση της δικαιοσύνης στον χώρο εργασίας. Με τους εργαζόμενους κολλημένους στο σπίτι, να εμφανίζονται σε παρόμοιο μέγεθος, τυχαία τοποθετημένα ορθογώνια σε βιντεοκλήσεις και να μην μπορούν να καλοπιάνουν τα αφεντικά στο γραφείο, οι υποστηρικτές της διαφορετικότητας και της ένταξης ήλπιζαν ότι η πανδημία θα ήταν ο «μεγάλος εξισωτής». Θα αποσιγηματιζόταν επιτέλους η τηλεργασία και θα έδινε σε όλους τους εργαζόμενους μια δίκαιη ευκαιρία να διακριθούν.

Αν πράγματι αυτή θα είναι η κληρονομιά της covid-19 εξαρτάται από το τι θα συμβεί στη συνέχεια. Η δικαιοσύνη – ουσιαστικά, η έλλειψη ευνοιοκρατίας – είναι ευκολότερα αναγνωρίσιμη όταν όλοι εργάζονται σε παρόμοιες συνθήκες. Αλλά η συντριπτική πλειονότητα των «εργαζομένων γνώσης» και οι περισσότεροι εργοδότες προτιμούν τώρα μια υβριδική προσέγγιση. Προ πανδημίας το 5% της εργασίας στην Αμερική γινόταν εξ αποστάσεως και το 27% των εργοδοτών προσέφερε ευέλικτο ωράριο – σήμερα οι αριθμοί είναι 40% και 88% αντίστοιχα. Ο υβριδικός χώρος εργασίας θα είναι ένα ακατάστατο μείγμα. Αν αφηθεί να αναπτυχθεί οργανικά, είναι πιθανότερο να οξύνει τις υπάρχουσες ανισότητες παρά να τις μειώσει.

Αυτό οφείλεται στο ότι οι εργαζόμενοι έχουν διαφορετικές προτιμήσεις ως προς την εργασία γραφείου και οι διαφορές αυτές δεν κατανομούνται τυχαία. Αν δοθεί η επιλογή, οι γυναίκες, οι μειονότητες και οι γονείς μικρών παιδιών θα περνούν λιγότερο χρόνο στο γραφείο. Αν το παρελθόν μάς δείχνει κάτι, θα πληρώσουν το τίμημα για αυτό, χάνοντας μισθολογικές αυξήσεις και προαγωγές, γιατί οι εργοδότες – συχνά υποσυνείδητα – εκτιμούν τη φυσική παρουσία. Οι γυναίκες και οι μειονότητες είναι επίσης πιθανότερο να παραιτηθούν αν ο εργοδότης επιμένει στην πλήρη απασχόληση στο γραφείο. Θα μπορούσε να προκύψει ένα εργατικό δυναμικό δύο ταχυτήτων, με μια ομάδα «εντός» αμειβόμενη καλύτερα και μια ομάδα «εκτός» που θα αμειβεται λιγότερο.

Προς αποφυγή αυτού, οι εργοδότες πρέπει να σχεδιάσουν τον εργασιακό χώρο. Η δικαιοσύνη θα επέλθει μόνο μέσω σχεδιασμού. Πρώτον, τα αφεντικά θα πρέπει να καθορίσουν αν θέλουν δικαιοσύνη στις διαδικασίες (ίδιοι κανόνες για όλους) ή δικαιοσύνη στα αποτελέσματα (κάμια ομάδα να μην υποφέρει ως αποτέλεσμα κάποιας πολιτικής). Έπειτα, οι εργοδότες θα πρέπει να είναι ειλικρινείς με τον εαυτό τους ως προς το πότε η φυσική παρουσία προσθέτει πραγματική αξία. Η σύγχυση της φυσικής εγγύτητας με την παραγωγικότητα και η ανάλογη ανταμοιβή των εργαζομένων δεν έχει νόημα.

Ακόμη σημαντικότερο είναι να είναι ξεκάθαροι με τους εργαζόμενους. Η Apple δέχτηκε επικρίσεις γιατί απαίτησε από

τους εργαζόμενους να επιστρέφουν στο γραφείο τρεις ημέρες την εβδομάδα, αλλά τουλάχιστον οι κανόνες της ήταν σαφείς. Πολλοί εργοδότες υπόσχονται ότι οι εργαζόμενοι μπορούν να εργάζονται ευέλικτα, αλλά τους αφήνουν να αποκριπτογραφούν άγραφους κανόνες. Τέτοιες υποσχέσεις είναι κατανοητές στη σημερινή καυτή αγορά εργασίας, αλλά ακούγονται κούφια αν δεν είναι σαφείς.

Οι επιχειρήσεις που υπόσχονται να μην τιμωρούν τους τηλεργαζόμενους πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι εργαζόμενοι αυτοί έχουν πρόσβαση στους ίδιους πόρους με όλους τους άλλους. Αυτό επίσης σημαίνει ότι πρέπει να επενδύσουν σε δίκαιες διαδικασίες. Η covid-19 δεν έχει εξαλείψει τις προκαταλήψεις για τους ανθρώπους που εργάζονται από το σπίτι. Ο σχεδιασμός ενός εργασιακού χώρου που παρακάμπτει αυτές τις προκαταλήψεις θα είναι ακόμη σημαντικότερος από ό,τι πριν. Οι αποφάσεις για τις αμοιβές και τις προαγωγές πρέπει να λαμβάνονται με σαφείς και μετρήσιμους τρόπους.

Οι εταιρείες που εκτιμούν τη φυσική παρουσία θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να ορίσουν σταθερές ημέρες «εντός γραφείου» για να διασφαλίσουν ότι κανείς δεν θα μείνει πίσω. Οι επικεφαλής μπορούν να συμβάλουν στη μείωση του μπόνους παρουσίας δουλεύοντας από το σπίτι τις μη υποχρεωτικές ημέρες ή ορίζοντας ότι ορισμένες ημέρες όλοι εργάζονται από το σπίτι.

Οι εργοδότες που απαιτούν πλήρη επιστροφή στην εργασία γραφείου θα χάσουν ταλέντα και πιθανώς θα έχουν λιγότερη ποικιλομορφία εργαζομένων. Μια έρευνα της WFH Research διαπίστωσε ότι το 39% των λευκών ανδρών είναι επιρρεπές στο να αποχωρήσει υπό αυτές τις συνθήκες, αλλά το 47% των μη λευκών εργαζομένων και το 48% των γυναικών δήλωσαν ότι θα παραιτούταν ή θα άρχιζαν να αναζητούν νέα θέση εργασίας. Οι μπότες είχαν δύομισι φορές περισσότερες πιθανότητες από τους πατέρες να δηλώσουν ότι θα παραιτούταν.

Τηλεφωνική επικοινωνία

Ο κίνδυνος αποχώρησης από μια επιχείρηση είναι ευκαιρία για κάποια άλλη. Τώρα που πολλές θέσεις εργασίας μπορούν να γίνουν ευέλικτες ή πλήρως εξ αποστάσεως, οι εργοδότες μπορούν να προσλαμβάνουν από μια ευρύτερη δεξαμενή. Μια μελέτη διαπίστωσε ότι η προσφορά ευελιξίας σε μια αγγελία εργασίας αύξησε τις αιτήσεις έως και 30% – θα ανέμενε κανείς ότι θα συμβάλει και στη μη αποχώρηση από την εργασία αυτή. Στην Αμερική οι μαύροι «εργαζόμενοι γνώσης» αναφέρουν όταν εργάζονται από μακριά πολύ μεγαλύτερη βελτίωση της ικανοποίησης από την εργασία σε σχέση με τους λευκούς εργαζομένους.

Η τεχνολογία έχει σίγουρα μειώσει το κόστος της τηλεργασίας και μαζί και κάποια ταμπά. Αλλά οι ενδείξεις για μείωση της ανισότητας από την αναμενόμενη «Zoom-οκρατία», όπου όλες οι φωνές θα ακούγονται εξίσου, είναι ελάχιστες. Το ένα τρίτο των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα και εργάζονται στον τομέα της τεχνολογίας είπαν ότι στις εικονικές συναντήσεις τις διέκοπαν ή τις αγνοούσαν συχνότερα από ό,τι αυτοπροσώπως.

Σε όλα τα σχέδια επαναλειτούργιας και ανάκαμψης, η ανάγκη αντιμετώπισης των ανισοτήτων που διευρύνθηκαν κατά την πανδημία συχνά παραβλέπεται. Οι άνδρες έχουν σχεδόν διπλάσιες πιθανότητες από τις γυναίκες να δηλώσουν ότι η τηλεργασία έχει επηρεάσει θετικά την καριέρα τους. Οι γυναίκες είναι πιθανότερο να πουν ότι νιώθουν εξαντλημένες. Οι παρέχοντες φροντίδα έχουν λιγότερες πιθανότητες να ευδοκιμήσουν. Και οι νεοεισερχόμενοι έχασαν την κρίσιμη εκπαίδευση και δικτύωση στον χώρο εργασίας. Κάθε εργοδότης που θέλει να κάνει ένα δίκαιο ξεκίνημα στον υβριδικό κόσμο θα ήταν φρόνιμο να ασχοληθεί πρώτα με την ανάκαμψη και την κάλυψη του χάσματος. ●

Θα μπορούσε να προκύψει ένα εργατικό δυναμικό δύο ταχυτήτων, με μια ομάδα «εντός» που θα αμειβεται καλύτερα και μια ομάδα «εκτός» που θα αμειβεται λιγότερο

Όλα ή τίποτα

Ο αγώνας για τη διαμόρφωση του μέλλοντος της ψηφιακής χρηματοδότησης έχει ξεκινήσει, λέει η Rachana Shanbhogue

ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ όλο και λιγότερο ο χώρος των τραπεζιτών με τα αψηγάδιαστα κοστούμεια και των στελεχών εταιρειών πιστωτικών καρτών. Αντίθετα, ένα συνονθύλευμα διαφορετικών τύπων μετέχει στην έκρηξη καινοτομίας που επιδιώκει να εξαλείψει εντελώς την καθεστιακή τάξη. Από τις εδραιωμένες εταιρείες τεχνολογίας και τις νεοσύστατες επιχειρήσεις fintech στη δυτική ακτή της Αμερικής ως τους προγραμματιστές διαφόρων εφαρμογών «αποκεντρωμένης χρηματοδότησης» (DeFi), όλοι διαγωνίζονται να αναμορφώσουν την ψηφιακή χρηματοδότηση. Το 2022 οι ρυθμιστικές αρχές πρέπει να ανταποκριθούν και να αρχίσουν να κάνουν εμφανή την παρουσία τους.

Αυτή η ψηφιακή επανάσταση περιλαμβάνει τρεις μεγάλες τάσεις. Η μία είναι η προσπάθεια προσφοράς όλο και μεγαλύτερου εύρους χρηματοοικονομικών προϊόντων σε μια ενιαία πλατφόρμα. Το νέο ψηφιακό πορτοφόλι του Facebook θα μπορούσε κάλλιστα να αυξήσει το μερίδιό του στην αγορά. Οι τράπεζες, οι πάροχοι πληρωμών και οι μεγαλύτερες fintech θα συνεχίσουν να «καταβροχθίζουν» startups με στόχο να προσφέρουν στους πελάτες ένα τέτοιο εύρος υπηρεσιών ώστε να χρησιμοποιούν μια ενιαία πλατφόρμα για τα πάντα.

Η δεύτερη τάση είναι η εκκολλητότητα προσπάθειας αποκέντρωσης της χρηματοδότησης. Οι προγραμματιστές δημιουργούν κάθε είδους χρηματοοικονομικές εφαρμογές σε blockchains, που εξασφαλίζουν ασφάλεια και εμπιστοσύνη χωρίς την ανάγκη διαμεσολαβητών. Τα καινοτόμα περιουσιακά στοιχεία κάθε είδους που σχετίζονται με τον κόσμο της DeFi, όπως τα non-fungible tokens (NFTs, μη ανταλλάξιμα διακριτικά) και άλλα crypto-tokens (κρυπτογραφημένα διακριτικά), θα συνεχίσουν να πολλαπλασιάζονται. Τρίτον, οι κεντρικές τράπεζες, που συνήθως αποτελούν τα προπύργια της συντηρητικής προσέγγισης, ανοίγουν επίσης νέους δρόμους. Καθώς περισσότερες οικονομικές δραστηριότητες μετακινούνται προς το διαδίκτυο και τα μετρικά πέφτουν σε δυσμένεια, πολλές εξετάζουν την εισαγωγή δικών τους ψηφιακών νομισμάτων.

Το 2022 θα έχει πολλή δράση. Η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας θα λανσάρει ευρύτερα το ηλεκτρονικό γουάν – οι κεντρικές τράπεζες από τη Τζαμάικα και την Ιαπωνία ως την Ταϊλάνδη και την Τουρκία θα κάνουν διάφορες δοκιμές και πιλοτικές εφαρμογές. Οι μεγάλες πλούσιες χώρες θα κάνουν ένα βήμα πιο κοντά στη δοκιμή των δικών τους ψηφιακών νομισμάτων. Η καινοτομία θα συνεχιστεί και στον ιδιωτικό τομέα. Οι νέες ιδέες χρηματοδοτούνται καλά: το πρώτο εξάμηνο του 2021 οι επενδυτές κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών τοποθέτησαν σχεδόν 60 δις \$ σε startups χρηματοοικονομικής τεχνολογίας. Πάνω από εκατό εφαρμογές DeFi βρίσκονται πλέον στα σκαριά.

Τέτοιου είδους ταχύτατες, συναρπαστικές αλλαγές έρχονται σε πλήρη αντίθεση με την παλαιά λιανική τραπεζική, με τους αργούς ρυθμούς της, τις υπέρογκες χρεώσεις και την άθλια εξυπηρέτηση πελατών. Υπάρχουν πολλά που μπορεί να αγαπήσει κανείς στη νέα χρηματοδότηση. Για τους πελάτες θα πρέπει να σημαίνει ένα σύστημα που χρησιμοποιεί την τεχνολογία προς

εξυπηρέτηση των αναγκών τους καλύτερα και με χαμηλότερο κόστος. Η συμπερίληψη στο χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι πρόβλημα ακόμα και στον πλούσιο κόσμο: το 2018 ένας στους πέντε Αμερικανούς ήταν είτε χωρίς τραπεζική κάλυψη είτε με χαμηλή τραπεζική κάλυψη. Οι μικρές επιχειρήσεις συνήθως δυσκολεύονται να βρουν χρηματοδότηση.

Ο ανταγωνισμός θα πρέπει επίσης να διαβρώσει τα μεγάλα περιθώρια κέρδους των κατεστημένων επιχειρήσεων (η Visa και η Mastercard έχουν μεικτά περιθώρια κέρδους 65%-80%). Η διασυννοριακή μεταφορά χρημάτων, όπως τα εμβάσματα από πλούσιες χώρες σε φτωχές, είναι ακόμα πολύ ακριβή. Και καθώς οι άνθρωποι ζουν όλο και περισσότερο στο διαδίκτυο, είναι λογικό τα χρηματοοικονομικά να γίνουν όχι μόνο πιο ψηφιακά, αλλά και να ενσωματωθούν καλύτερα σε άλλες ψηφιακές δραστηριότητες, όπως η ψυχαγωγία και τα ψώνια.

Η υλοποίηση αυτής της υπόσχεσης, ωστόσο, απαιτεί την αποτροπή των απειλών που φέρνουν οι γρήγορες αλλαγές, για παράδειγμα οι κίνδυνοι που αναλαμβάνουν οι επενδυτές. Μερικές νέες ιδέες fintech μπορεί να απογειωθούν. Άλλες θα ξεφουσκώσουν, αφήνοντας τους επενδυτές με απώλειες. Οι ορδές των κερδοσκόπων που εισέρχουν στα κρυπτονομίσματα θα μπορούσαν να έχουν παρόμοια μοίρα. Η πληρωμή 1,3 εκατ. \$ για ένα NFT της εικόνας ενός βράχου, όπως έκανε κάποιος τον Αύγουστο του 2021, μπορεί να αποδειχθεί ότι ήταν μια δαιμόνια επένδυση. Για τους πελάτες ο κίνδυνος είναι ότι το να έχουν οι χρηματοπιστωτικές πλατφόρμες μεγαλύτερη πρόσβαση στα δεδομένα τους μπορεί να οδηγήσει σε κατάχρηση ισχύος στην αγορά. Τα νέα χρηματοοικονομικά προϊόντα θα μπορούσαν να είναι πιο ευάλωτα σε απάτες – και σε έναν αποκεντρωμένο κόσμο δεν θα είναι σαφές πώς και πού μπορεί κάποιος να προσφύγει.

Ως εκ τούτου, οι ρυθμιστικές αρχές οφείλουν να διαφυλάξουν τις δυνατότητες προφυλάσσοντας παράλληλα από τους κινδύνους. Καθώς τα όρια μεταξύ των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των εταιρειών τεχνολογίας θολώνουν περαιτέρω και η αξία της συγκέντρωσης δεδομένων πελατών αυξάνεται, η προστασία της ιδιωτικής ζωής και της ασφάλειας θα είναι υψίστης σημασίας. Αλλά αυτό πρέπει να γίνει χωρίς να διακυβεύονται οι απαραίτητοι έλεγχοι κατά του ξεπλύματος χρήματος. Αυτή η ισορροπία θα πρέπει να ισχύει τόσο για τα ψηφιακά νομίσματα των κεντρικών τραπεζών όσο και για τις ιδιωτικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. (Η δοκιμή από την Κίνα του ηλεκτρονικού της νομίσματος, δυστυχώς, θα προσφέρει μικρή καθοδήγηση επί του θέματος, δεδομένης της ροπής της κυβέρνησης προς τον έλεγχο έναντι της προστασίας των ιδιωτικών δεδομένων).

Ο κατάλληλος άνθρωπος για τη δουλειά

Ακόμη δυσκολότερο θα είναι να βρεθεί τρόπος ένταξης της DeFi στην αρμοδιότητα των ρυθμιστικών αρχών. Ίσως είναι καλό που ο Gary Gensler, ο επικεφαλής της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, του κύριου χρηματοπιστωτικού ρυθμιστή της Αμερικής, δίδαξε κάποτε ένα μάθημα τεχνολογίας blockchain στο Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης.

Καθώς η οικονομική τους απόδοση και προοπτική μπορεί να αυξηθεί, τα αξία 2,5 τρις \$ κρυπτογραφημένα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να αρχίσουν να εγχομολούν κινδύνους για το ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Ωστόσο, ο κλάδος διατηρεί μια σχεδόν ιδεολογική αντίσταση στη ρύθμιση και η επιρροή των λόμπι του αυξάνεται. Οι υποστηρικτές της ψηφιακής χρηματοδότησης έχουν παρουσιάσει τα σχέδιά τους για το μέλλον του κλάδου. Τώρα ήρθε η ώρα των ρυθμιστικών αρχών να αποσαφηνίσουν τα δικά τους. ●

Οι μεγάλες πλούσιες χώρες θα κάνουν ένα βήμα πιο κοντά στη δοκιμή των δικών τους ψηφιακών νομισμάτων

Όταν όλα ακυρώνονται

Ζήτω η κουλτούρα των ακυρώσεων, λέει ο Leo Mirani

ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΠΟΥ ΑΝΑΖΗΤΟΥΝ μια εντυπωσιακή φράση για να αποτυπώσουν τη δεκαετία του 2020, μέχρι στιγμής, δεν μπόρεσαν να βρουν κάτι καλύτερο από την «κουλτούρα της ακύρωσης». Τα τελευταία δύο χρόνια ακυρώθηκαν σχεδόν όλα όσα θα μπορούσαν να ακυρωθούν: ταξίδια, γάμοι, συνέδρια, αθλητικές εκδηλώσεις, εκλογές – ακυρώθηκαν και άνθρωποι: διασημότητες, διανοούμενοι, δευτερεύοντα δημόσια πρόσωπα, ακόμα και άνθρωποι που κανείς δεν είχε ακούσει μέχρι τώρα. Η πανδημία ακύρωσε οτιδήποτε αφορούσε την ανθρώπινη επαφή στον πραγματικό κόσμο. Οι ακτιβιστές, οι δημοσιογράφοι και όσοι προσβάλλονται εύκολα ακύρωσαν όλα τα υπόλοιπα.

Καθώς φαίνεται να έχουμε αφήσει τα χειρότερα πίσω μας – τουλάχιστον οι χώρες που έχουν εμβολιάσει το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού τους – η ακύρωση εκδηλώσεων χαλαρώνει. Οι πολίτες ψηφίζουν αυτοπροσώπως στις κάλπες. Οι αστέρες του αθλητισμού αγωνίζονται μπροστά σε πλήθος κόσμου. Οι ηλικιωμένοι μουσικοί συνεχίζουν τις περιοδείες επιστροφής τους. Η ακύρωση ανθρώπων μπορεί επίσης να υποχωρήσει, καθώς τα άτομα απομακρύνονται από τις οθόνες τους και θυμούνται ότι οι άνθρωποι με σάρκα και οστά είναι πιο περίπλοκα πλάσματα από τις καρικατούρες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των ειδήσεων.

Είναι κρίμα που οι ακυρώσεις μειώνονται. Η εργασία από το σπίτι, οι λιγότερες περιπέτες πτήσεις ή τα μαθήματα μαγειρικής είναι μερικές από τις συνήθειες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας και αξίζει να διατηρηθούν. Η ακύρωση πραγμάτων, αν όχι ανθρώπων, είναι μία από αυτές τις συνήθειες.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν χαρακτηριστικό παράδειγμα. Ο κόσμος έχασε μια χρυσή ευκαιρία να τους ξεφορτωθεί, όταν η αύξηση των κρουσμάτων και ο αργός εμβολιασμός στην Ιαπωνία αποτέλεσαν λόγο ακύρωσης. Αλλά το 2022 φέρνει μια νέα ευκαιρία. Οι Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες έχει προγραμματιστεί να διεξαχθούν στο Πεκίνο και περίξ αυτού τον Φεβρουάριο. Ορισμένες χώρες προτείνουν ήδη μοιχοκιάζ της διοργάνωσης εξαιτίας της συμπεριφοράς της Κίνας έναντι των Ουιγούρων και του Χονγκ Κονγκ.

Αλλά γιατί να σταματήσει κανείς σε μια μόνο διοργάνωση των αγώνων αυτών; Θα μπορούσαν να ακυρωθούν για πάντα, για διάφορους λόγους, συμπεριλαμβανομένου του οικονομικού και περιβαλλοντικού τους κόστους, που έχουν καταστεί μη βιώσιμο τα τελευταία 30 χρόνια. Η μάστιγα του ντόπινγκ καθιστά πολλά αποτελέσματα άνευ ουσίας. Το ίδιο και το γεγονός ότι το ανθρώπινο σώμα φαίνεται να έχει φτάσει στα όριά του. Το παγκόσμιο ρεκόρ για το σπριντ των 100 μέτρων ανδρών σημειώθηκε πριν από περισσότερο από μια δεκαετία. Και δεδομένης της υπερθέρμανσης του πλανήτη, οι χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες μπορεί, ούτως ή άλλως, να μη διαρκέσουν για πολύ ακόμα.

Οι «ακυρωτές» έχουν να επιλέξουν από μια πληθώρα άλλων αθλητικών εκδηλώσεων. Η νίκη του Κατάρ στις υποψηφιότητες για τη διοργάνωση του Παγκοσμίου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου ανδρών το 2022 έχει αμαυρωθεί από καταγγελίες για διαφθορά και εκμετάλλευση εργαζομένων. Το Παγκόσμιο Κύπελλο Κρίκετ γυναικών το 2022 θα είναι μια επίδειξη του ολοένα και λιγότερο σημαντικού «κρίκετ μίας ημέρας». Και το αμερικανικό Super Bowl έχει περίπου δέκα λεπτά διαφημιστικού ή άλλου παραγεμίματος για κάθε λεπτό παιχνιδιού, που δεν θα έλειπε σε κανέναν αν εξαφανιζόταν.

Ωστόσο, οι οπαδοί της κουλτούρας της ακύρωσης δεν χρειάζεται να περιορίσουν τον ορίζοντά τους στα μεγάλα αθλητικά γεγονότα. Η επίσημη συνάντηση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρου στο Νταβός, όπου επιχειρηματίες και πολιτικοί ηγέτες πετούν για να συγχαρούν αλλήλους για τη σωτηρία του κόσμου, εκλιπαρεί για ακύρωση. Και υπάρχουν άφθονοι στόχοι σε πιο καθημερινά περιβάλλοντα. Στον εργασιακό χώρο, αυτοί περιλαμβάνουν την απλήρωτη πρακτική άσκηση, τις ασκήσεις ανάπτυξης ομαδικού πνεύματος, τα πάρτι γραφείου στο Zoom, τις γραβάτες (αν και η πανδημία μπορεί να τις έχει ήδη εξαλείψει) και σχεδόν όλες τις συσκέψεις.

Άλλα προφανή παραδείγματα είναι οι φυσιπύρες φύλλων, η μουσική των ανεγκυστήρων, οι συναγερμένοι αυτοκινώτων και οι προσωπικές συναντήσεις γονέων και δασκάλων – οι οποίες, αφού ακυρώθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας, θα πρέπει να παραμείνουν ακυρωμένες επ' αόριστον. Όσο για το δι-αδίκτυο, το «τέλος εξυπηρέτησης» για ηλεκτρονικές κρατήσεις, τα ερωτήματα τύπου «πείτε μας πώς τα πήγαμε» και τα cookie banners, όλα έχουν καθυστερήσει πολύ να ακυρωθούν – όπως, ειρωνικά, και τα υπερβολικά υψηλά τέλη ακύρωσης. Στα ξενοδοχεία εκείνα τα ενοχλητικά μηνύματα για τις πετιστές που προσποιούνται ότι αφορούν τη σωτηρία του πλανήτη, αλλά στην πραγματικότητα αφορούν απλώς τη μείωση του κόστους καθαρισμού, μπορούν επίσης να φύγουν.

Οι υγειονομικές αρχές θα πρέπει να ακυρώσουν τις απαιτήσεις καραντίνας για τους πλήρως εμβολιασμένους και τους ταξιδιώτες που έχουν ήδη ελεγχθεί. Ο αμερικανικός κανόνας της κοινοβουλευτικής κωλυσιεργίας (filibuster rule) θα πρέπει να ακυρωθεί, όπως και το ενοχλητικό κενό μεταξύ των ημερομηνιών κατά τις οποίες η Ευρώπη και η Αμερική προσαρμόζουν τα ρολόγια τους δύο φορές τον χρόνο. Τώρα που το σκέφτομαι, θα πρέπει να ακυρωθεί ολόκληρη η ιδέα της αλλαγής ώρας υπέρ της μόνιμης θερινής ώρας. Στους δρόμους, τα τεράστια SUVs αξίζουν να ακυρωθούν, μαζί με αυτές τις ενοχλητικές μοτοσικλέτες με τις πολύ δυνατές εξατμίσεις. Καμία ενόχληση δεν είναι πολύ μικρή για μια εκστρατεία ακύρωσης! Ακυρώστε τα πάντα!

Κάντε κλικ εδώ για ακύρωση

Ή μάλλον, σχεδόν. Κάποια πράγματα θα ήταν δύσκολο να ακυρωθούν. Οι πλατφόρμες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχουν θεωρηθεί υπεύθυνες, μεταξύ άλλων, για την όξυνση της πολιτικής πόλωσης, τη δυνατότητα διάδοσης επίσημης παραπληροφόρησης και την αποδυνάμωση των θεμελίων της φιλελεύθερης δημοκρατίας. Επομένως, το Facebook, το Instagram, το Twitter και το YouTube θα έπρεπε, δικαιοδικά, να ακυρωθούν – όλα τους.

Υπάρχει όμως ένα πρόβλημα. Αυτές οι υπηρεσίες παρέχουν τις πλατφόρμες από τις οποίες εξαρτάται κάθε επιτυχημένη καμπάνια ακύρωσης. Η ακύρωσή τους θα σήμαινε την ακύρωση της ίδιας της ακύρωσης. Και αυτό θα ήταν, ίσως, ένα βήμα πέραν του επιθυμητού. ●

Ορισμένες συνήθειες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας αξίζει να διατηρηθούν. Η ακύρωση πραγμάτων είναι μία από αυτές

Ξεκινάει στην Ελλάδα μια νέα εποχή για την ανακύκλωση με τη σωστή μέθοδο!

Οι συσκευασίες σας έχουν αξία!

Προχωράμε δυναμικά στην ανάπτυξη της ανακύκλωσης συσκευασιών στη χώρα μας, μετά την έγκριση του νέου επιχειρησιακού σχεδίου μας από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης (Ε.Ο.ΑΝ.), ώστε η Ελλάδα να γίνει πρωτοπόρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση από ουραγός που είναι σήμερα.

ΤΑ 5 ΜΟΝΑΔΙΚΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- 1 ΔΩΡΕΑΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ**
με το κόστος της συλλογής & μεταφοράς των ανακυκλώσιμων υλικών να αναλαμβάνεται από το Σύστημα
- 2 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΠΡΑΣΙΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**
για τη συλλογή & μεταφορά των ανακυκλώσιμων υλικών
- 3 ΔΙΑΛΟΓΗ & ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΗΓΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΥΨΗΛΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**
μειώνοντας έως 90% τους όγκους των υλικών που μεταφέρονται, ενώ δεν απαιτούνται άλλες υποδομές ανακύκλωσης
- 4 ΠΑΡΟΧΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΟΥ ΑΝΤΙΤΙΜΟΥ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ**
για κάθε επιστρεφόμενη συσκευή στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας
- 5 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΥΛΙΚΩΝ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΜΙΞΕΙΣ ΜΕ 100% ΚΑΘΑΡΟΤΗΤΑ**
που αποτελούν εμπορεύματα με άμεση διάθεση στη βιομηχανία για τελική ανακύκλωση

ΤΑ «ΣΠΙΤΑΚΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ»
ΕΙΝΑΙ Η ΣΩΣΤΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Πολυκέντρα
ανταποδοτικής ανακύκλωσης

Κέντρα
ανταποδοτικής ανακύκλωσης

Ολοκληρωμένα κέντρα
ανταποδοτικής ανακύκλωσης